RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

1

RABSEL: The CERD Educational Journal
ISSN 2957-8019 (Online)|ISSN 2077-4966 (Print)| 26(3) 1-29
Journal homepage: Journal.pce.edu.bt

སྤ་རོ་ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭའི་རོང་ཁ་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཤེས་ཡོན་ལས་རིམ་གྱི་ཕན་ནུས་བརྟག་ཞིབ།

Authors: Penjor and Dorji Letho
Affiliation: Paro College of Education, Royal University of Bhutan
Corresponding author: penjor.pce@rub.edu.bt

http//doi.org/10.17102/rabsel.26.11.260305| Accepted June 2026 | Published November 2026

ཞིབ་འཚོལ་བཅུད་དོན།

ཞིབ་འཚོལ་དོན་ཚན། སྤ་རོ་ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭའི་རོང་ཁ་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཤེས་ཡོན་ལས་རིམ་གྱི་ཕན་ནུས་བརྟག་ཞིབ།ཟེར་བའི་ཐོག་ལུ་ ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭ་ནང་ལས་ ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཤོ་ཐེངས་གཉིས་ཀྱི་ སོབ་ཕྲུག་ཚུ་གི་ ལཱ་གཡོག་གི་གྲུབ་འབྲས་དང་ ལྕོགས་གྲུབ་ཀྱི་གནས་ཚད་ དེ་ལས་ ལས་རིམ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཚུ་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་ཡི། གནས་སྡུད་ཚུ་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་༡༡༤ལས་ བསྡུ་ལེན་འབད་བའི་ཁུངས་བཙན་དང་གྲངས་བཙན་གྱི་གནས་སྡུད་དབྱེ་དཔྱད་འབད་དེ་ འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་རྩིས་དཔྱད་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ དབྱེ་དཔྱད་འབད་ཡོདཔ་ཨིན། ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ གྲུབ་འབྲས་དང་འཁྲིལཝ་ད་ རོང་ཁ་གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་ལས་རིམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཚུ་གྲུབ་ཡོདཔ་འབད་འཐོནམ་ཨིན་པས། ལཱ་གཡོག་ནང་འཛུལ་མི་དང་ མཉམ་འབྲེལ་པ་ག་ར་གིས་ ལཱ་གཡོག་གི་ལྕོགས་གྲུབ་ལེགས་ཤོམ་ཡོདཔ་འབད་ གསལ་སོན་འབདཝ་ཨིནམ་མས། མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ བརྒྱ་ཆ་༧༤.༤༥གིས་ལཱ་གཡོག་ཐོབ་སྟེ་འདུག། བརྒྱ་ཆ་ ༢༥.༥༥གིས་ལཱ་གཡོག་འཚོལ་བའི་བསྒང་ཨིན་པས།ལཱ་གཡོག་ཐོབ་མི་ སོབ་དཔོན་མང་ཤོས་ར་ གྲོང་གསེབ་སོབ་གྲྭ་ཚུ་ནང་ བོ་གསར་ལས་དྲུག་པ་ཚུན་ནང་ ལཱ་འབད་དོ་ཡོདཔ་ཨིན་པས། བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཁོང་ར་དང་ ལཱ་གཡོག་མཉམ་

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

2

འབྲེལ་པ་ཚུ་གིས་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གི་ འཇོན་ཐངས་དང་ ལཱ་གི་ལྕོགས་གྲུབ་ཚུ་ གནས་ཚད་མཐོ་དྲགས་ཡོདཔ་འབད་ སྙན་ཞུ་འབད་དེ་འདུག།

མིང་ཚིག་གཙོ་བོ། ཕན་ནུས་བརྟག་ཞིབ། གཏན་གཡོགཔ།གནས་གཡོགཔ།དབུ་འཛིན། ཆོས་ཚན་འགོ་འདྲེན་པ།འཐོན་རིམ། འཇོན་ཐངས། ལྕོགས་གྲུབ། ཁྱད་རིག་ཉམས་མོང་།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

3

ངོ་སོད།

རོང་ཁ་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཤེས་ཡོན་ ལས་རིམ་འདི་གིས་ འབྲུག་གི་གཞི་རིམ་སོབ་གྲྭ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཁྱད་ཚད་ལྡན་པའི་ རོང་ཁའི་སོབ་དཔོན་ཚུ་ གྲ་སྒྲིག་འབད་ནི་ལུ་ ཁག་ཆེ་བའི་འགན་ཁུར་འབག་དོ་ཡོདཔ་སྦེ་ཨིན་པས། ལས་རིམ་འདི་གིས་ རོང་ཁའི་སོབ་སོན་འབདཝ་ད་ སོབ་ཕྲུག་གཙོ་བཏོན་དང་ གཅིག་སྒྲིལ་ཤེས་ཡོན་ཚུ་ ལག་ལེན་ཚུལ་མཐུན་སྦེ་འཐབ་ཚུགས་པའི་ ལྕོགས་གྲུབ་ཅན་དང་ བསམ་ཞིབ་ཅན་གྱི་ སོབ་སོན་པ་ཚུ་ བཟོ་ནི་ལུ་དམིགས་གཏད་བསྐྱེད་དེ་འདུག།

འབྲུག་རྒྱལ་འཛིན་གཙུག་ལག་སོབ་སྡེ་གིས་ གྲུབ་འབྲས་ལུ་གཞི་བཞག་པའི་ ཤེས་ཡོན་བྱིན་ནི་ལུ་གཙོ་བཏོན་འབད་མི་འདི་ གྲུབ་མ་འགྲུབ་བདེན་དཔྱད་འབད་ནིའི་ ཆ་ཤས་ཅིག་འབད་ བརྟག་ཞིབ་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ཅི། བརྟག་ཞིབ་འདི་ནང་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ལུ་ ལས་རིམ་གྱི་ ཕན་ནུས་དང་ སོབ་ཚན་གྱི་འབྲེལ་བ་ ལཱ་གཡོག་གི་ གྲ་སྒྲིག་ཚུ་ བརྟག་དཔྱད་འབད་དེ་ཡོད།

དེ་བཟུམ་སྦེ། མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གི་ ལཱ་གཡོག་གི་གནས་ཚད་དང་ ཁྱད་རིག་གི་ལྕོགས་གྲུབ་ ལས་རིམ་འདི་ལུ་བརྟེན་པའི་རེ་བ་རོགས་ཧིང་གི་གནས་ཚད་ཚུ་ འཚོལ་ཞིབ་འབད་ནི་ལུ་ གཙོ་བོར་བཏོན་ཏེ་ཡོད། དེ་མ་ཚད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཤེས་རིག་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ དུས་རབས་༢༡པའི་ སོབ་སོན་དགོས་མཁོ་དང་ཡང་ འཕོ་མཐུད་དེ་རང་ མཐུན་སྒྲིག་འབད་ཐབས་ལུ་ རྩ་གཞུང་གི་ཕན་ཐོགས་དང་ ཡར་དྲག་གཏང་དགོ་པའི་ ས་ཁོངས་ཚུ་ ངོས་འཛིན་འབད་ཐབས་ལུ་ཡང་ དམིགས་གཏད་བསྐྱེད་དེ་ཞིབ་འཚོལ་འདི་འབད་ཡི།

རྒྱབ་ཁུངས་གསལ་བཤད།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཚུན་ཚོད་ བོ་གསར་ལས་སོབ་རིམ་གསུམ་པ་ཚུན་ རོང་ཁ་སོན་ནིའི་སོང་བརྡར་འདི་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས(B.Ed Primary)ཚུ་གིས་འབདཝ་ཨིན་རུང་ ཁོང་ལུ་རོང་ཁ་སོན་ཚུགས་པའི་ཤེས་ཚད་མེདཔ་ལས་ རོང་ཁ་སྤུས་ཚད་དང་ལྡནམ་སྦེ་ སོན་མི་ཚུགས་དོ་ཡོདཔ་ལས་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༧སྤྱི་ཟླ་ ༡པའི་ཚེས་༩ལུ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཤེས་རིག་ཞལ་འཛོམས་ཐེངས་ ༡༨ པའི་ནང་ གྲུབ་ཡོད་པའི་གྲོས་ཆོད་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ རོང་ཁའི་གཞི་འགྱམ་ སྒྲིང་སྒྲིང་བཟོ་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ་ བོ་གསར་སོབ་རིམ་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ རོང་ཁའི་ཆོས་ཚན་འདི་ རོང་ཁའི་སོབ་དཔོན་ཚུ་གིས་སོབ་སོན་འབད་དགོཔ་སྦེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཤེས་རིག་གི་སྲིད་བྱུས་ནང་ཚུད་ནུག། (འབྲུག་རྒྱལ་འཛིན་གཙུག་ལག་སོབ་སྡེ།, ༢༠༢༠། རོང་ཁ་གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་ལས་རིམ་མཐའ་རྟེན་ཡིག་ཆ།)

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

4

འདི་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ སྤྱི་ཟླ་ ༧པའི་ནང་ལས་ རོང་ཁ་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་སོང་བརྡར་འགོ་བཙུགས་ནུག།

ད་ཚུན་གྱི་བར་ ལས་རིམ་འདི་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ལོ་ངོ་ ༥འཁོར་ཡོད་པའི་ཁར་ ལས་རིམ་འདི་ནང་སོང་བརྡར་འབད་དེ་མཐར་འཁྱོལ་མི་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥སྤྱི་ཟླ་ ༧པ་ཚུན་གྱི་བར་ན་ ཕོ་ ༨༤མོ་ ༥༤ཡོངས་སོམ་༡༣༨ཐོན་ནུག།

འབྲུག་རྒྱལ་འཛིན་གཙུག་ལག་སོབ་སྡེའི་ཤེས་ཡོན་འཁོར་རིམ་F5 གི་དགོངས་དོན་དང་བསྟུན་ཏེ་ ལོ་ངོ་ ༥གི་རྒྱབ་ལས་ ལས་རིམ་འདི་དགོས་མཁོ་དང་དུས་མཐུན་ཡོད་མེད་ཚུ་ བརྟག་དཔྱད་འབད་དགོཔ་སྦེ་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་བཟུམ་སྦེ་ བསམ་གཏན་མཐར་ཕྱིན། དང་ཆ་རོགས་ (༢༠༢༢) ཚུ་གིས་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ Dhendup & Sherab, (2023). གིས་ཡང་ སོབ་སོང་པ་ཚུ་གི་ཤེས་ཡོན་དང་ལྕོགས་གྲུབ་ ཆོས་ཚན་གི་ནང་དོན་ སོབ་སོན་ཐབས་ཤེས་དང་མཐུན་རྐྱེན་ཚུ་ལུ་ མི་མང་གིས་ བསམ་འཆར་དང་ དྲི་བ་བཀོད་མི་ཡང་འཐོན་དོ་ཡོད་པའི་དཀའ་ངལ་ཚུ་བསལ་ཏེ་ ལས་རིམ་གི་སྤུས་ཚད་ཡར་རྒྱས་གཏང་ཐབས་ལུ་ ཞིབ་འཇུག་/བརྟག་ཞིབ། (Tracer Study) འབད་དགོཔ་འདི་ཁག་ཆེ་ཟེར་བཀོད་ནུག།

དེ་འབདཝ་ལས་ མཐར་འཁྱོལ་སོབ་ཕྲུག་ཚུ་གི་བསམ་ལན་དང་དབྱེ་ཞིབ། ལཱ་གཡོག་བྱིན་མི་ཚུ་གི་བསམ་ལན་དང་དབྱེ་ཞིབ། ལས་རིམ་འདི་གིས་མི་སྡེ་དང་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ལུ་ ཕན་ཐོགས་ཚུ་ག་དེ་སྦེ་འབྱུང་དོ་ཡོདཔ་ཨིན་ན་བལྟ་དགོཔ་ ག་ཅི་དེ་གལ་ཆེ་བའི་ཁར་ དུས་ཚོད་ཡང་རན་ཡོདཔ་ལས་ རོང་ཁ་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཤེས་ཡོན་ ལས་རིམ་འདི་གི་ ཕན་ནུས་ཞིབ་འཇུག་འབད་དེ་ལས་རིམ་དུས་མཐུན་བཟོ་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ་ ཞིབ་འཚོལ་འདི་འབད་ཡི།

ཞིབ་འཚོལ་འབད་དགོ་པའི་དམིགས་དོན།

ལས་རིམ་འདི་ལུ་ ཞིབ་འཇུག་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ་པའི་ དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་རང་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་དང་ འབྲེལ་བ་འཐབ་སྟེ་ ཁོང་གི་ལཱ་གཡོག་གི་གྲུབ་འབྲས་དང་ ལཱ་གཡོག་གོང་འཕེལ་གྱི་ གནས་སངས་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ ལས་རིམ་འདི་ འབྲེལ་མཐུན་དང་ཕན་ནུས་ཚུ་ག་དེ་སྦེ་འདུག་ག་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ཨིན།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

5

Etor et al.(2013) གིས་བཤད་དོ་བཟུམ་སྦེ་ གཞི་རིམ་གོང་མ་ནང་ཡོན་ཏན་གྱི་ལྕོགས་གྲུབ་ག་ཅི་བཟུམ་ཅིག་འོང་ག་གཞི་རིམ་ཆུང་བའི་ནང་ཤེས་ཡོན་གྱི་གཞི་འགྱམ་བྱིན་ཐངས་ལུ་རགས་ལས་ཟེར་བཀོད་དེ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྦེ། གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ སྤུས་ཚད་བཟོ་ནིའི་ཁག་ཆེ་བའི་འགན་ཁུར་འབག་མི་གཙོ་བོ་ཅིག་ གཞི་རིམ་ཡོན་གྱི་སོབ་དཔོན་སོབ་སོང་འབད་མི་ཚུ་འབདཝ་ལས་ ལས་རིམ་འདི་གིས་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ལུ་ ག་དེ་སྦེ་ གྲ་སྒྲིག་འབདཝ་ཨིན་ན་ ཧ་གོ་དགོཔ་ཁག་ཆེཝ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཨིན།

དེ་ཡང་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གི་ ལཱ་གཡོག་གི་གནས་ཚད་དང་ ལཱ་གཡོག་གི་དགོས་མཁོ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ སོང་ཚན་ཚུ་ མཐུན་སྒྲིག་འབད་ནི། སོང་བརྡར་ལས་ ལཱ་གཡོག་ནང་འཛུལཝ་དའི་དཀའ་ངལ་དང་གདོང་ལེན་འབྱུང་མི་ཚུ་ ངོས་འཛིན་ཏེ་ ཐབས་ལམ་འཚོལ་ནི། མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གི་ གྲ་སྒྲིག་དང་ ལཱ་གི་ལྕོགས་གྲུབ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ ལཱ་གཡོག་བྱིན་མི་ཚུ་ལས་ བསམ་འཆར་ཚུ་ བསྡུ་ལེན་ཚུ་འབད་ཡི།

ཞིབ་འཇུག་འདི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་ ཁྱད་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ སྲིད་བྱུས་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ལས་རིམ་འདི་གི་ ལྷབ་སོན་ལམ་ལུགས། སོང་ཚན། དབྱེ་ཞིབ་ཚུ་ སོར་འགྱུར་འབད་དགོཔ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ ཆ་གནས་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུ་བསྡུ་སྟེ་ ཤེས་རིག་དམིགས་ཡུལ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ལས་རིམ་འདི་ འཕོ་མཐུད་དེ་རང་ ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ཚུགས་ནི་ཨིནམ་མ་ཚད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཤེས་རིག་གི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ལས་རིམ་འདི་དུས་མཐུན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོདཔ་སྦེ་བཞག་ཚུགས།

ཞིབ་འཚོལ་གྱི་དྲི་བ་གཙོ་བོ།

རོང་ཁ་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཤེས་ཡོན་ལས་རིམ་འདི་གིསལོ་ངོ་བཞི་གི་རིང་སོབ་སོང་འབད་དེ་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་བའི་ཤུལ་ལུ་ རང་སོའི་ལཱ་གཡོག་དང་ ཚེ་གཡོག་ཡར་རྒྱས་ (career progression) ལུ་ཕན་ཐོགས་ག་དེ་སྦེ་བྱུང་ནུག་?

ཡན་ལག་གི་དྲི་བ།

• ལས་རིམ་ནང་ལས་ མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གི་ ལཱ་གཡོག་གི་གནས་སངས་ག་དེ་སྦེ་ཡོདཔ་སོ?
• ལས་རིམ་ནང་ འཐོབ་མི་ རིག་རྩལ་དང་ ཤེས་ཡོན་ཚུ་ ད་ལྟོའི་ ལཱ་གཡོག་གི་འགན་ཁུར་ཚུ་དང་ འབྲེལ་བ་ག་དེ་སྦེ་འདུག?

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

6

• མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ལུ་ ལཱ་གཡོག་ནང་ འགྱོ་བའི་སྐབས་ ཡོན་ཏན་སང་མི་འདི་གིས་ མ་འཐུས་པའི་གདོང་ལེན་ག་ཅི་བྱུངམ་མས་?
• ལས་རིམ་འདི་ནང་ལས་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གི་ ལཱ་གི་གྲུབ་འབྲས་དང་ གྲ་སྒྲིག་ཚུ་ ལཱ་གཡོག་བྱིན་མི་ཚུ་གིས་ ག་དེ་སྦེ་ ཆ་བཞགཔ་སོ་?
• ལས་རིམ་འདི་ཁ་སྐོང་ཡར་དྲག་གི་དོན་ལུ་ སོབ་ཕྲུག་བགྲེསཔ་ཚུ་གིས་ བསམ་འཆར་ག་ཅི་བཀོད་ནི་ཡོད?

རྩོམ་རིག་བསྐྱར་ཞིབ།

Millington(2006),དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ ཤེས་རིག་གཙུག་སྡེ་ནང་ལས་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་དང་ ཡང་ན་ ཧེ་མའི་སོབ་ཕྲུག་ཚུ་གི་ལཱ་གི་གྲུབ་འབྲས་ཚུ་ འཚོལ་ཞིབ་འབད་དེ་ ལས་རིམ་འདི་གིས་ཕན་ཐོགས་ག་དེ་སྦེ་བྱུང་ནུག་ག་ དབྱེ་བ་དཔྱད་ནིའི་དོན་ལུ་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ སོབ་ཕྲུག་བགྲེསཔ་ཚུ་དང་ ལཱ་གཡོག་བྱིན་མི་ཚུ་ལས་བསྡུ་སྒྲིག་འབད་བའི་གྲུབ་འབྲས་འདི་ལུ་ཞིབ་འཇུག་གི་ལཱ་ཟེར་སབ་ཨིན་ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་བཟུམ་སྦེ་ Royal University of Bhutan. (2024). The wheel of academic law: F5 periodic review of a programme. ནང་གསལ་ལྟར་དུ་འབད་རུང་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ལས་བསྡུ་སྒྲིག་འབད་བའི་ཞིབ་འཇུག་དང་། སོབ་ཕྲུག་ཚུ་གི་ལཱ་གི་གྲུབ་འབྲས། ཕྱི་འདྲེན་ཞིབ་དཔྱདཔ་གི་སྙན་ཞུ། འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་གྲལ་གཏོགས་བསམ་འཆར། སོབ་ཕྲུག་ཚུ་གི་བསམ་འཆར། ལས་རིམ་འདི་ནང་གྲལ་གཏོགས་ཡོད་པའི་སོབ་སོན་པའི་ཉམས་མོང་ཚུ་ལུ་གཞི་རྟེན་འབད་དེ་ ལས་རིམ་འདི་ དུས་དང་དུས་སུ་སྒྱུར་བཅོས་འབད་དགོ་ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག། Sherab et al. (2019)གིས་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ Association of African Universities(2002)དང་ Boaduo དང་Mensah དེ་ལས་ Babitseng(2009)ནང་བཀོད་མི་དང་འཁྲིལ་རུང་ ཞིབ་འཇུག་འདི་གིས་ གཙུག་ལག་སོབ་སྡེ་ནང་ལས་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ ཁོང་གི་མི་ཚེ་གི་ལམ་ལུགས་དང་ ཡང་ན་ ནང་གི་མནོ་ཐངས་དང་ཕྱིའི་བྱ་སོད་ཚུ་ ཤེས་ཚུགས་དོ་ཡོདཔ་སྦེ་ཨིན་མས། དེ་མ་ཚད་ ཞིབ་འཇུག་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ གཙུག་སྡེ་འདི་གི་ ཤེས་ཡོན་དང་སོང་བརྡར་བྱིན་མི་གི་གྲུབ་འབྲས་ཚུ་ བརྟག་ཞིབ་འབད་ཚུགསཔ་བཟོཝ་མ་ཚད་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གི་ ད་ལྟོ་དང་མ་འོངས་པའི་ ལཱ་གཡོག་གི་གོ་སྐབས་/མཐོང་ཚུལ་ཚུ་ བརྟག་དཔྱད་འབད་དེ་ བརྟག་ཞིབ་འབད་ཚུགས་ཟེར་ཡང་བཀོད་དེ་འདུག། གནད་དོན་དེ་ཚུ་ལུ་བལྟཝ་ད་ ལས་རིམ་འདི་དུས་མཐུན་དང་སྤུས་ཚད་ཅན་འོང་དགོ་པ་ཅིན་ ལས་རིམ་འདི་ནང་འབྲེལ་

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

7

བ་ཡོད་མི་ག་ར་ལས་ བསམ་ལེན་ཚུ་བསྡུ་སྒྲིག་འབད་དེ་དུས་དང་དུས་སུ་ ཞིབ་འཇུག་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོཔ་འདི་ག་ཅི་དེ་གལ་ཆེཝ་སྦེ་སོནམ་ཨིན་པས།

ཞིབ་འཚོལ་ཐབས་ལམ།

གྲངས་བཙན་ཐབས་ཤེས་དང་ ཁུངས་བཙན་ཐབས་ཤེས་ གཉིས་ཆ་ར་ལག་ལེན་འཐབ་པ་ཅིན་ ཁག་ཆེ་བའི་གནད་སྡུད་ཚུ་ ཚངམ་སྦེ་འཐོབ་ཚུགས་པའི་ཁེ་ཕན་ཡོདཔ་ཨིན་ (Creswell, 2009; Punch, 2001) དེ་བཟུམ་སྦེ། Sherab, K., Choden, T., & Dorji, K. (2019)གིས་ཞིབ་འཇུག་གི་དོན་ལུ་ ཐབས་ཤེས་སྤེལ་མ་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ཡོདཔ་བཟུམ་སྦེ།ང་གིས་ཡང་ རོང་ཁ་གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ལས་རིམ་གྱི་ཞིབ་འཇུག་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ སོབ་དཔོན་སོབ་སོང་པའི་ ཉམས་མོང་ཚུ་ཧ་གོ་ནི་གི་དོན་ལུ་འཐོན་རིམ་གཉིས་ཀྱི་སོབ་དཔོན་སོབ་སོང་པ་ག་དེ་མང་མང་དང་གཅིག་ཁར་འབྲེལ་བ་འཐབ་སྟེ་ ལས་རིམ་གྱི་རང་གཤིས་དང་ དེ་གི་ཕན་གནོད་ཚུ་ ཆ་ཚང་གཏིང་ཟབ་སྦེ་ཧ་གོ་ནི་ལུ་དམིགས་ཏེ་ ཞིབ་འཚོལ་འདི་འབད་ཡི།

གནད་སྡུད་བསྡུ་ལེན་མཁོ་ཆས།

ཞིབ་འཚོལ་འདི་གི་དོན་ལུ་ གནས་སྡུད་བསྡུ་ལེན་འབད་ནི་གི་ཐབས་ལམ་ངོ་མགཅིགཔོ་འདི་ ཞིབ་འཚོལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཚུ་ འགྲུབ་ཐབས་ལུ་ འཐོན་རིམ་གཉིས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ ཕོ་མོ་ཚུ་ལས་ བརྟག་ཞིབ་དྲི་ཤོག་གི་ཐོག་ལས་གནས་སྡུད་བསྡུ་ཡི། གནས་སྡུད་སོ་སོ་འདི་ ཞི་གཡོག་ཆོས་རྒྱུགས་མཐར་འཁྱོལ་ཏེ་གཏན་འཇག་གི་གཡོག་འཐོབ་མི་དང་མ་འཐོབ་མི་སྡེ་ཚན་གཉིས་དང་ འབྲེལ་ཡོད་འགོ་དཔོན་ཚུ་ལས་ གཏིང་ཟབ་གནས་སྡུད་བསྡུ་ཐབས་ལུ་ སྒྲིག་བཀོད་ཆ་མ་ཚང་བའི་དྲི་བ་དྲི་ལན་འབད་ཡི། དཔེ་ཚད་འདི་ གཙོ་བོ་ར་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ལུ་ ལཱ་གཡོག་གི་འགན་ཁུར་དང་ སོང་ཚན་གྱི་བར་ན་འབྲེལ་བ།ཤེས་ཡོན་གྱི་ལྕོགས་གྲུབ་དང་ལཱ་གཡོག་གི་བར་ནའི་འབྲེལ་བ། མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་འདི་ལུ་བརྟེན་པའི་ལཱ་གཡོག་དང་གོ་སྐབས་གཞན། མི་ཚེའི་མདུན་ལམ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་གོ་སྐབས། ལཱ་གཡོག་བྱིན་མིའི་རེ་བ་དང་ ལཱ་གཡོག་ནང་འཛུལ་མིའི་རིག་རྩལ་གྱི་བར་ཁྱད་ ཚུ་ག་དེ་སྦེ་འདུག་ག་བལྟ་ཡི། འཐོན་རིམ་གཉིས་ཆ་རའི་སོབ་སོང་མཐར་འཁྱོལ་མི་ ག་ར་ལས་ ཡོངས་འབྲེལ་བརྟག་ཞིབ་དྲི་ལན་ (Online Surveys) གྱི་ཐོག་ལས་གནས་སྡུད་བསྡུ་ཡི། ཞིབ་འཚོལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་མཐུན་པའི་གནད་དོན་གཏིང་ཟབ་ཧ་གོ་ཚུགས་ནིའི་དོན་ལུ་ ༡.ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ གཏན་འཇག་གཡོག་ནང་ཡོད་མིའི་སྡེ་ཚན།(གཏན་གཡོགཔ།)༼༡༥༽ ༢.གནས་སྐབས་ལཱ་གཡོག་ནང་ཡོད་པའི་སྡེ་ཚན།(གནས་གཡོགཔ།)༼༥༽ ༣.གཡོག་ནང་ཐད་

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

8

ཀར་མཉམ་འབྲེལ་འཐབ་མིའི་འགོ་དཔོན་སྡེ་ཚན།(དབུ་འཛིན།)༼༨༽ ༤.སོང་ཚན་སོབ་སོན་པ།(ཆོས་ཚན་འགོ་འདྲེན་པ།) ༼༥༽ ༥.འཐོན་རིམ་༢པ་༼ཕོ་མོ་སོམ་ ༡༠༽བཅས་ སྡེ་ཚན་ཁག་ལྔ་དང་གཅིག་ཁར་སྒྲིག་བཀོད་ཆ་མ་ཚང་བའི་དྲི་བ་དྲི་ལན་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཅི།

གནད་སྡུད་བསྡུ་ལེན་དབྱེ་དཔྱད་གོ་རིམ།

མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ལས་ བསྡུ་ཡོད་པའི་ཡོངས་འབྲེལ་གནས་སྡུད་འདི་ འགྲེལ་བཤད་རྩིས་དཔྱད་ བཏོན་ཏེ་དབྱེ་དཔྱད་འབད་ཡི།

དྲི་བ་དྲི་ལན་གྱི་དབྱེ་དཔྱད་འདི། གོང་ལུ་བཀོད་པའི་སྡེ་ཚན་ཁག་ལྔ་ལས་ དྲི་ལན་སྒྲ་བཟུང་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་ ཡིག་ཐོག་ལུ་ ཕབ་ཐོག་ལས་བརྗོད་གཞི་དང་ མཐུན་པའི་དབྱེ་དཔྱད་ཀྱི་ཐོག་ལས་བསྐྱར་འབྱུང་བརྗོད་དོན་དང་ བཏོན་ཏེ་དབྱེ་དཔྱད་འབད་ཡི།

ཀུན་སོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག།

ཀུན་སོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་གནང་བ་འདི་ སྤ་རོ་ཤེས་ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭའི་ ཞིབ་འཚོལ་དང་གོང་འཕེལ་ལྟེ་བ་ལས་ཞུ་ཡི།ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ འཛུལ་སོད་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ སོབ་གྲྭའི་དབུ་འཛིན་ལས་ཡིག་ཐོག་གི་གནང་བ་ཞུ་ཡི། ཞིབ་འཚོལ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཚུ་ལུ་ རང་དབང་གི་དབང་ཆ་སོད་དེ་བཅའ་མར་གཏོགས་བཅུག་ཅི། གནས་སྡུད་གསལ་སོན་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚུ་འབདཝ་ད་ཡང་ ཞིབ་འཚོལ་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབད་དེ་ གྲུབ་འབྲས་ལུ་ཕོགས་ལྷུང་ཚུ་མ་ཞུགས་པར་ རང་བཞིན་ག་ཨིནམ་འབད་གསལ་སོན་འབད་ཡི།

གྲུབ་འབྲས།

ངོ་སོད།

སྤ་རོ་ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭའི་རོང་ཁ་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཤེས་ཡོན་ལས་རིམ་གྱི་ཕན་ནུས་བརྟག་ཞིབ་ཞིབ་འཇུག་ཟེར་བའི་དོན་ཚན་ཐོག་ལུ་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་༡༡༤ལས་ བསྡུ་ལེན་འབད་མི་ བརྟག་ཞིབ་གནས་སྡུད་ཀྱི་ གྲངས་འབྲེལ་འགྲེལ་བཤད་དབྱེ་དཔྱད། (Descriptive Statistical Analysis)འབད་དེ་ཡོད། དྲི་ལན་གྱི་དོན་ལུ་ གཏན་འཇག་དང་ ཁ་འབག་གི་ལཱ་གཡོག་འཐོབ་མི་ སོབ་དཔོན་ ༡༧ ། གཡོག་ནང་

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

9

འཛུལ་ཡོད་པའི་སོབ་དཔོན་ཚུ་དང་ཐད་ཀར་མཉམ་འབྲེལ་མཛད་མི་དབུ་འཛིན་ ༧། ཁོང་དང་མཉམ་འབྲེལ་མཛད་མི་སོབ་དཔོན་ ཆོས་ཚན་འགོ་འདྲེན་པ་༥བཅས་ཡོངས་སོམ་ མི་ངོ་ ༢༩དང་གཅིག་ཁར་དྲི་བ་དྲི་ལན་འབད་མིའི་གྲུབ་འབྲས་ཚུ་ གསལ་སོན་འབད་དེ་ཡོད། དབྱེ་དཔྱད་འདི་ནང་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གི་ སྤྱིར་བཏང་གནས་ཚུལ།ལཱ་གཡོག་གི་གནས་སངས།ལས་རིམ་ལུ་ བསམ་པ་རོགས་ཧིང་།ཚུ་བཀོད་དེ་ཡོད།

༡ བརྟག་ཞིབ་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས།

༡.༡ བཅའ་མར་གཏོགས་མིའི་སྤྱིར་བཏང་གནས་ཚུལ།

རྣམ་པ།

Variable

དབྱེ་རིམ།
Categories

བསྐྱར་འབྱུང་གྲངས་
ཚད། Frequency
ཕོ/མོ། ཕོ། ༦༩
མོ། ༤༥

༡.༢ ལཱ་གཡོག་འཛུལ་ཞུགས་གནས་རིམ།

ཐིག་ཁྲམ་༡། མཐལ་འཁྱོལ་སོབ་སོང་པ་ལཱ་གཡོག་ནང་འཛུལ་ཡོད་པའི་གྲངས་རྩིས།མཐར་འཁྱོལ་
ལོ།

མཐར་འཁྱོལ་

མི་གྲངས།

ལཱ་གཡོག། ལཱ་གཡོག་ནང་འཛུལ་ཡོདཔ།

༢༠༢༤
༦༩

༢༦ རོང་ཁ་སོབ་དཔོན་གྱི་ ལཱ་གཡོག། (གཏན་འཇག།)
༢༥ རོང་ཁ་གྲལ་བཙུགས་ཤེས་ཡོན་སོབ་དཔོན་གྱི་ལཱ་གཡོག། (གཏན་འཇག།)
༡༣ རོང་ཁ་སོབ་དཔོན་གྱི་ ལཱ་གཡོག། (ཁག་འབག)
༢༠༢༥ ༦༨ ༣༥ རོང་ཁ་སོབ་དཔོན་གྱི་ ལཱ་གཡོག། (གཏན་འཇག།)
༣ འབྲུག་མཁའ་འགྲུལ་ལས་འཛིན་གྱི་ ལཱ་གཡོག། (གཏན་འཇག།)

སོབ་སོང་མཐར་འཁྱོལ་ཏེ་འགྱོ་མི་འཐོན་རིམ་༡པའི་སོབ་སོང་པ་ཚུ་བརྒྱ་ཆ་ལས་(༩༢.༧༥%)གིས་ལཱ་གཡོག་ནང་
འཛུལ་ཏེ་འདུག། འཐོན་རིམ་༢པའི་སོབ་སོང་པ་བརྒྱ་ཆ་ལས་(༥༥.༨༨%) གིས་ལཱ་གཡོག་ནང་འཛུལ་ཏེ་འདུག།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

10

༡.༣ ལཱ་གཡོག་འབད་སའི་ས་ཕོགས།

ས་ཕོགས། བསྐྱར་འབྱུང་གྲངས་
ཚད།

བརྒྱ་ཆ།

མཐའ་ཟུར། ༢༩ ༢༥.༤%

ཁྲོམ་གྱི་ཉེ་འདབས། ༡༢ ༡༠.༥%
ཁྲོམ། ༡༠ ༨.༨%
འོས་འབབ་མེདཔ། ༦༣ ༥༥.༥%
ལཱ་གཡོག་ནང་འཛུལ་ཏེ་ཡོད་མི་མང་ཆེ་ཤོས་ (༢༥.༤%) མཐའ་ཟུར་ནང་ཕག་ཞུ་སྟེ་འདུག།

༡.༤ སོབ་སོན་སོབ་རིམ།

སོབ་སོན་སོབ་རིམ། མི་ངོའི་ཁ་གྱངས།

བོ་གསར། ༢༤
དང་པ། ༢༥

གཉིས་པ། ༢༣
གསུམ་པ། ༢༢

བཞི་པ། ༢༠
ལྔ་པ། ༡༧
དྲུག་པ། ༡༣
གཞན། ༡༩

ལཱ་གཡོག་ཐོབ་མི་མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་མང་ཤོས་ཅིག་གིས་རང་ ལས་རིམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ གཞི་རིམ་ཆུང་བའི་ནང་སོབ་སོན་འབད་ནིའི་གོ་སྐབས་ལེན་ཏེ་འདུག

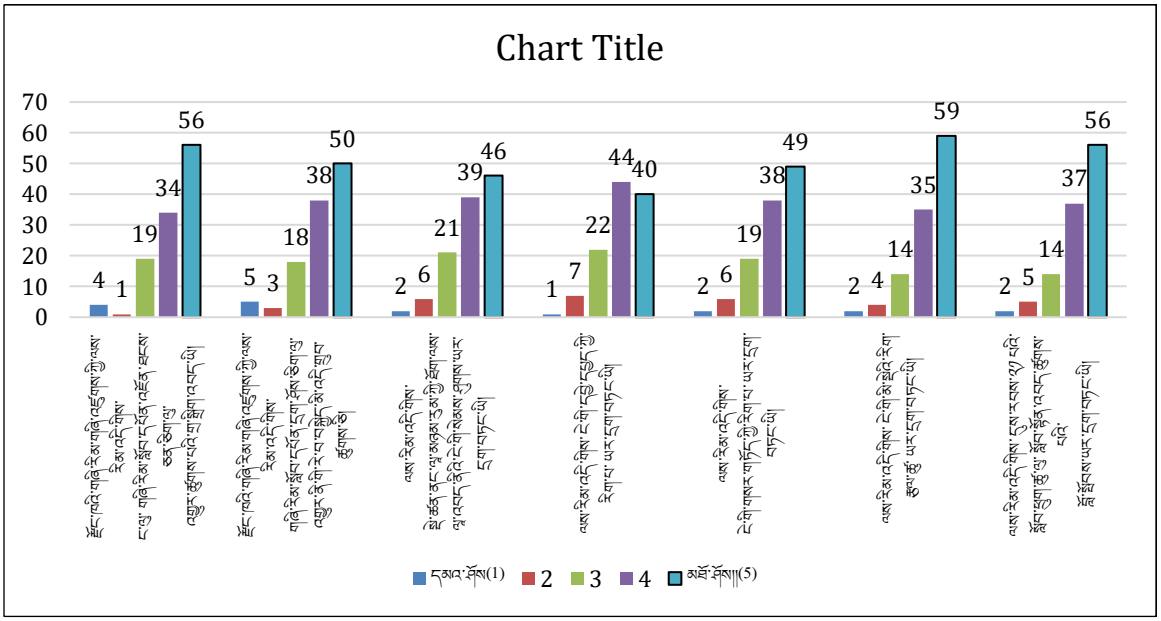

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

11

༡.༥ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གིས་ཁོང་རའི་ལྕོགས་གྲུབ་ལུ་ཡིད་ཆེས།

མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གིས་ ཁོང་རའི་ལྕོགས་གྲུབ་ལུ་ ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་ཚད་མཐོ་དྲགས་ཡོདཔ་འབད་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་ཡང་ བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༧༨.༩% གཞི་རིམ་སོབ་དཔོན་འཇོན་ཐངས་ཅན་ཅིག་ལུ་ འགྱུར་ཚུགས་ཅི། ཟེར་ཨིན་པས། ༧༧%གཞི་རིམ་སོབ་དཔོན་དྲག་ཤོས་ཅིག་ལུ་འགྱུར་ནི་གི་རེ་བ་བསྐྱེད་མི་འདི་འགྲུབ་ཚུགས་ཅི། ཟེར་ཨིན་པས། ༧༤.༥% གིས་ སྡེ་ཚན་ནང་ལཱ་མཉམ་རུམ་ཀྱི་ཐོག་ལས་ ལཱ་འབད་ནིའིསེམས་ཤུགས་ཡར་དྲག་བཏང་ཡི། ཟེར་ཨིན་པས། ༧༣%དབྱེ་དཔྱད་ཀྱི་རིག་པ་དང་ ༧༦%གསར་གཏོད་ཀྱི་རིག་པ་ཡར་དྲག་བཏང་ཡི། ཟེར་ཨིན་པས།༨༢%ཀྱིས་མི་སྡེའི་རིག་རྩལ་ཚུ་ ཡར་དྲག་བཏང་ཡི་ཟེར་ཨིནམ་མ་ཚད་ ༨༡%གིས་ དུས་རབས་ ༢༡ པའི་སོབ་ཕྲུག་ཚུ་ལུ་ སོབ་སོན་འབད་ཚུགས་པའི་བོ་སྤོབས་ཡར་དྲག་བཏང་ཡི། ཟེར་ཨིན་པས།

༡.༦ ལས་རིམ་དང་སོང་ཚན་གྱི་འབྲེལ་བ།

སོབ་དུས་རེ་ནང་སོང་ཚན་༥རེ་བརྩིས་པའི་སོང་ཚན་༣༥ལྷབ་ནི་ཡོད་མི་ཚུ་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཚུ་གིས་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༧༥% གིས་གཞི་རིམ་གྱི་དོན་ལུ་ འོས་འབབ་ཡོདཔ་འབད་བཀོད་དེ་འདུག།

4 5

1 3 2 1 2 2 2

6 7 6 4 5

19 18 21 22 19 14 14

34 38 39 44

38 35 37

56

50 46
40

49

59 56

0

10

20

30

40

50

60

70

རྫོང་ཁའི་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཀི་ལས་

རིམ་འདི་གིས་ ང་ལུ་ གཞི་རིམ་སྫོབ་དཔྫོན་འཇྫོན་ཐངས་

ཅན་ཅིག་ལུ་འགྱུར་ཚུགས་པའི་གྲ་སིག་འབད་ཡི།

རྫོང་ཁའི་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཀི་ལས་

རིམ་འདི་གིས་ གཞི་རིམ་སྫོབ་དཔྫོན་དྲག་ཤྫོས་ཅིག་ལུ་

འགྱུར་ནི་གི་རེ་བ་བསེད་མི་འདི་གྲུབ་ཚུགས་ཅི།

ལས་རིམ་འདི་གིས་
སེ་ཚན་ནང་ལཱ་མཉམ་རུམ་ཀི་ཐྫོག་ལས་ལཱ་འབད་ནིའི་ངེ་གི་སེམས་ཤུགས་ཡར་

དྲག་བཏང་ཡི།
ལས་རིམ་འདི་གིས་ ངེ་གི་དབེ་དཔྱད་ཀི་

རིག་པ་ ཡར་དྲག་བཏང་ཡི།

ལས་རིམ་འདི་གིས་
ངེ་གི་གསར་གཏྫོད་ཀི་རིག་པ་ ཡར་དྲག་བཏང་ཡི།

ལས་རིམ་འདི་གིས་ ངེ་གི་མི་སེའི་རིག་

རྩལ་ཚུ་ ཡར་དྲག་བཏང་ཡི།

ལས་རིམ་འདི་གིས་ དུས་རབས་༢༡ པའི་སྫོབ་ཕྲུག་ཚུ་ལུ་ སྫོབ་སྫོན་འབད་ཚུགས་པའི་

བྫོ་སྫོབས་ཡར་དྲག་བཏང་ཡི།

Chart Title

དམའ་ཤྫོས(1) 2 3 4

མཐྫོ་ཤྫོས།།(5)

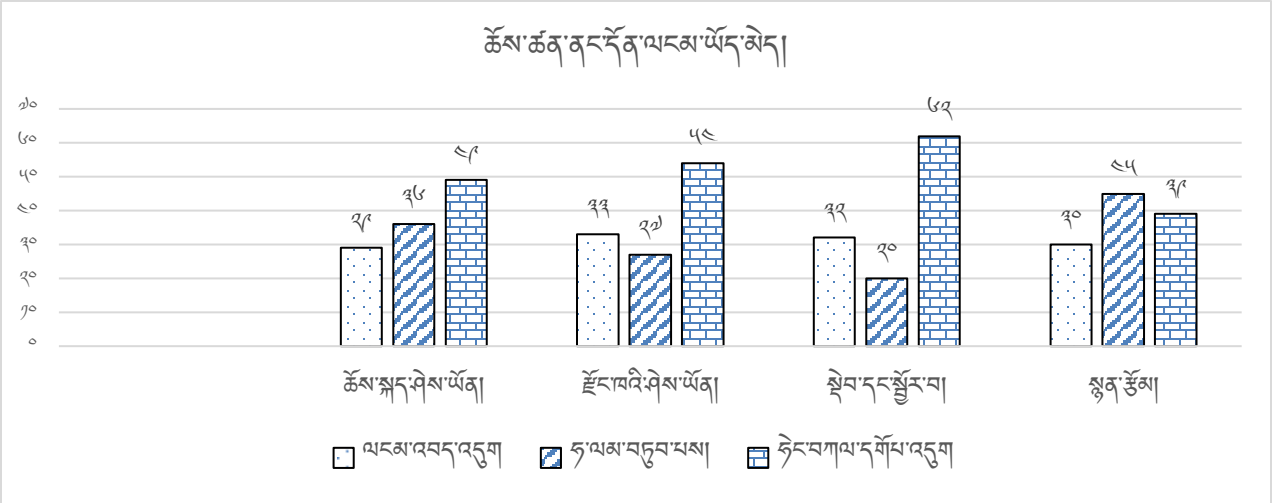

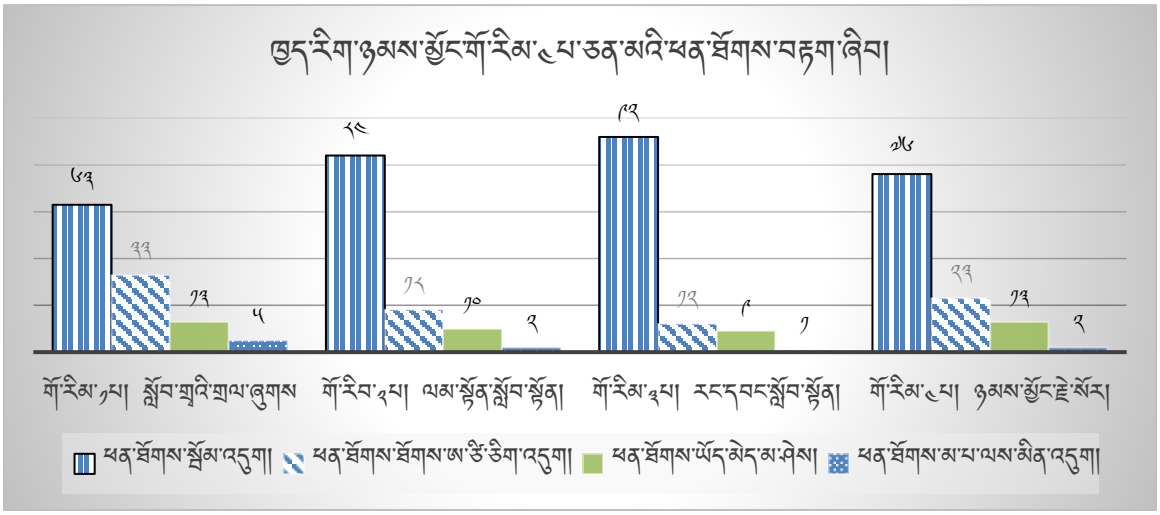

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

12

༡.༧ ཆོས་ཚན་ནང་དོན་ལངམ་ཡོད་མེད།

ལས་རིམ་ནང་ལྷབ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཚན་གྱི་ནང་དོན་ཚུ་ལས་ ཆོས་སྐད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཧེང་སྐལ་དགོཔ་འདུག་ཟེར་མི་བརྒྱ་ཆ་ནང་འབད་བ་ཅིན་༤༧.༣%ཨིན་པས། དེ་བཟུམ་སྦེ་རོང་ཁའི་ཤེས་ཡོན་ ཧེང་སྐལ་དགོཔ་འདུག་ཟེར་བཀོད་མི་བརྒྱ་ཆ་ལས་༤༢.༩%དང་ སྡེབ་དང་སོར་བ་ནང་༥༤.༣%ཀྱིས་ཧེང་སྐལ་དགོཔ་ཡོདཔ་འབད་བཀོད་དེ་

འདུག།

༡.༨ ཁྱད་རིག་ཉམས་མོང་།

མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་བརྒྱ་ཆ་༧༠%དེ་ཅིག་གིས་ ཁྱད་རིག་ཉམས་མོང་གོ་རིམ་བཞི་ཆ་རང་གནམ་མེད་ས་མེད་ཕན་ཐོགས་ཡོདཔ་འབད་ མཐོང་ཡོདཔ་ད་ བརྒྱ་ཆ་ ༢༢% དེ་ཅིག་གིས་ཕན་ཐོགས་ཧ་ལམ་ཅིག་

༢༩

༣༣ ༣༢ ༣༠

༣༦
༢༧
༢༠

༤༥

༤༩

༥༤

༦༢

༣༩

༠

༡༠

༢༠

༣༠

༤༠

༥༠

༦༠

༧༠

ཆོས་སྐད་ཤེས་ཡོན། རོང་ཁའི་ཤེས་ཡོན། སྡེབ་དང་སོར་བ། སྙན་རྩོམ།

ཆོས་ཚན་ནང་དོན་ལངམ་ཡོད་མེད།

ལངམ་འབད་འདུག ཧ་ལམ་བཏུབ་པས། ཧེང་བཀལ་དགོཔ་འདུག

༦༣

༨༤

༩༢
༧༦

༣༣
༡༨
༡༢

༢༣

༡༣ ༡༠ ༩

༡༣

༥ ༢ ༡ ༢

གོ་རིམ་༡པ། སོབ་གྲྭའི་གྲལ་ཞུགས གོ་རིབ་༢པ། ལམ་སོན་སོབ་སོན། གོ་རིམ་༣པ། རང་དབང་སོབ་སོན། གོ་རིམ་༤པ། ཉམས་མོང་རྗེ་སོར།

ཁྱད་རིག་ཉམས་མོང་གོ་རིམ་༤པ་ཅན་མའི་ཕན་ཐོགས་བརྟག་ཞིབ།

ཕན་ཐོགས་སོམ་འདུག། ཕན་ཐོགས་ཐོགས་ཨ་ཙི་ཅིག་འདུག། ཕན་ཐོགས་ཡོད་མེད་མ་ཤེས། ཕན་ཐོགས་མ་པ་ལས་མིན་འདུག།

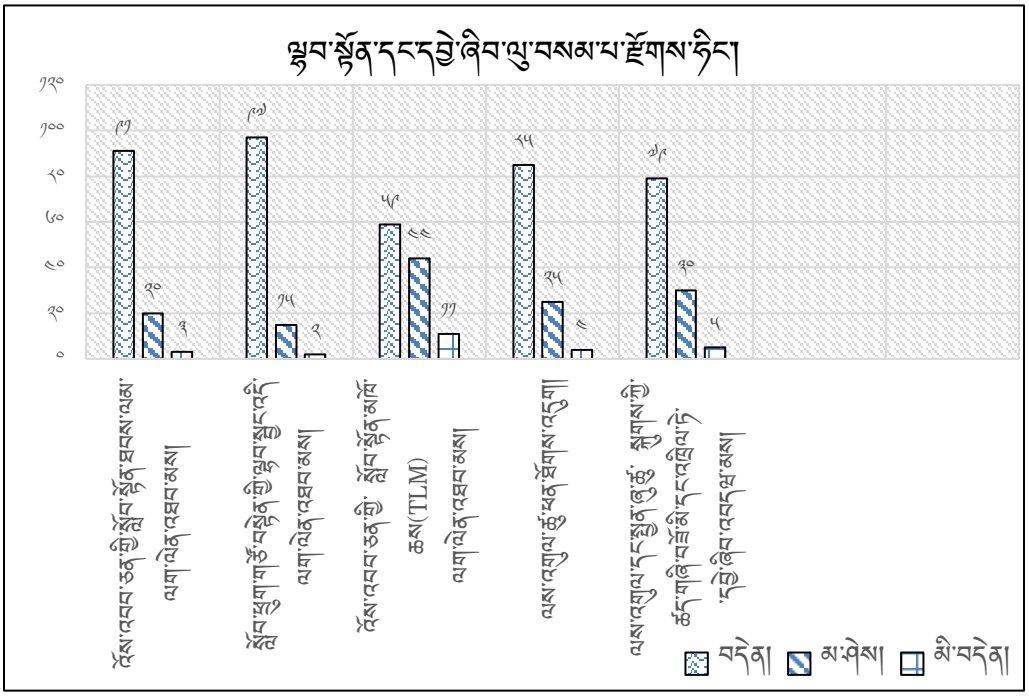

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

13

ཡོདཔ་སྦེ་ མཐོང་ཡོདཔ་ཨིན་པས། བརྒྱ་ཆ་ ༨% དེ་ཅིག་གིས་ ངེས་གཏན་མེདཔ་སྦེ་ མཐོང་ཡོདཔ་ཨིན་པས། འདི་གིས་ ཁྱད་རིག་ཉམས་མོང་གི་ལམ་ལུགས་འདི་ མང་ཆེ་ཤོས་ཀྱིས་ ལེགས་ཤོམ་ཡོདཔ་འབད་བརྩི་དོ་ཡོད་པའི་ བསམ་ཚུལ་བཀོདཔ་ཨིན་པས།

བཅའ་མར་གཏོགས་མི་དག་པ་ཅིག་གིས་ ཁྱད་རིག་ཉམས་མོང་དང་གཅིག་ཁར་ ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་འབད་ནི་འདི་ཕན་ཐོགས་ཡོད་རུང་གདོང་ལེན་ཅན་ཅིག་ཨིན་པས། ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག།

༡.༩ ལྷབ་སོན་དང་དབྱེ་ཞིབ་ལམ་ལུགས།

བཅའ་མར་གཏོགས་མི་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༧༩.༨%གིས་ སོབ་སོན་པ་ཚུ་གིས་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་འཐབ་མས་ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག།

བཅའ་མར་གཏོགས་མི་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༨༥%གིས་ སོབ་ཕྲུག་གཙོ་བཏོན་གྱི་ལྷབ་སང་འདི་ ལག་ལེན་འཐབ་མས་ཟེར་ཨིན་པས།

༩༡

༩༧

༥༩

༨༥
༧༩

༢༠
༡༥

༤༤

༢༥

༣༠
༣ ༢

༡༡
༤ ༥

༠

༢༠

༤༠

༦༠

༨༠

༡༠༠

༡༢༠

འོས་འབབ་ཅན་གྱི་སོབ་སོན་ཐབས་ལམ་

ལག་ལེན་འཐབ་མས།

སོབ་ཕྲུག་གཙོ་བསྟེན་གྱི་ལྷབ་སང་འདི་

ལག་ལེན་འཐབ་མས།

འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ སོབ་སོན་མཁོ་

ཆས(TLM)

ལག་ལེན་འཐབ་མས།

ལས་འགུལ་ཚུ་ཕན་ཐོགས་འདུག།

ལས་འགུལ་དང་སན་ཞུ་ཚུ་ སྐུགས་ཀྱི་

ཚད་གཞི་བཟོ་མི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་

་དབྱེ་ཞིབ་འབདཝ་མས།

ལྷབ་སོན་དང་དབྱེ་ཞིབ་ལུ་བསམ་པ་རོགས་ཧིང་།

བདེན། མ་ཤེས། མི་བདེན།

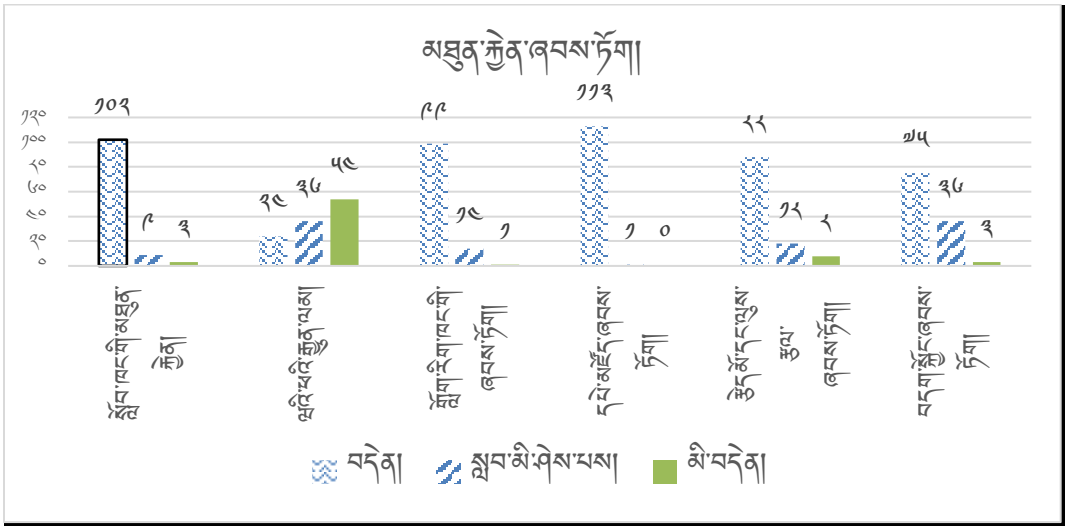

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

14

བཅའ་མར་གཏོགས་མི་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༥༡.༧% ཀྱིས་ སོབ་སོན་པ་ཚུ་གིས་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ སོབ་སོན་མཁོ་ཆས(TLM) ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ཡོདཔ་སྦེ་བཀོདཔ་མས།ཨིན་རུང་༣༨.༥%གིས་བདེན་མི་བདེན་གྱི་བར་མཚམས་ལུ་བཀོད་དེ་འདུག།

བཅའ་མར་གཏོགས་མི་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༧༤.༥%གིས་ སོང་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་དུའི་ནང་ལཱ་འབད་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་ཚུ་ ཕན་ཐོགས་འདུག། ཟེར་བཀོདཔ་ཨིན་པས། ཨིན་རུང་ སོབ་དུས་རྟག་བུ་རང་ དོན་ཚན་གཅིག་མཚུངས་སྦེ་བཞག་མི་འདི་གིས་ དཔེ་རྐུ་གི་ཉེན་ཁ་ཡང་འཐོན་དོ་ཡོདཔ་སྦེ་ཨིན་མས།

བཅའ་མར་གཏོགས་མི་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༦༩% གིས་ ལས་འགུལ་དང་སན་ཞུ་ཚུ་ སྐུགས་ཀྱི་ཚད་གཞི་བཟོ་མི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་རང་དབྱེ་ཞིབ་འབདཝ་ཨིནམ་འབད་བཀོད་དེ་འདུག།

༡.༡༠ མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་ཞབས་ཏོག།

སོབ་ཁང་མཐུན་རྐྱེན་ཞབས་ཏོག་འདི་བརྒྱ་ཆ་ལས་༨༩%གིས་བཏུབ་འབད་བཀོད་དེ་འདུག། ཝའི་ཕའི་རྒྱུན་ལམ་གྱི་ནུས་ཤུགས་དང་མཐུན་རྐྱེན་འདི་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༤༧%གྱིས་ཡར་སེང་རྐྱབ་དགོཔ་དང་མཐུན་རྐྱེན་དགོཔ་སྦེ་བཀོད་དེ་འདུག། གློག་རིག་ཁང་གི་ཞབས་ཏོག་འདི་ ༨༦.༨% གིས་ བཏུབ་འབད་ཨིན་པས། རྩེདམོ་དང་ལུས་རྩལ་གྱི་ཞབས་ཏོག་འདི་༧༧%གིས་བཏུབ་འབད་ཨིན་པས། བདག་སྐྱོང་གི་ཞབས་ཏོག་འདི་༦༥.༧གྱིས་བཏུབ་འབད་ཨིན་པས། གྲོས་འཆར་བཀོད་མི་དག་པ་ཅིག་གིས་ཉལ་ཁང་ལངསམ་སྦེ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་སོམ་ཡོདཔ་སྦེ་བཀོད་དེ་འདུག།

༡༠༢

༢༤

༩༩

༡༡༣
༨༨
༧༥
༩

༣༦
༡༤
༡

༡༨

༣༦
༣

༥༤
༡ ༠

༨ ༣
༠

༢༠

༤༠

༦༠

༨༠

༡༠༠

༡༢༠

སོབ་ཁང་གི་མཐུན་

རྐྱེན།

ཝའི་ཕའི་རྒྱུན་ལམ།

གློག་རིག་ཁང་གི་

ཞབས་ཏོག།

དཔེ་མཛོད་ཞབས་

ཏོག།
རྩེདམོ་དང་ལུས་

རྩལ་
ཞབས་ཏོག།

བདག་སྐྱོང་ཞབས་

ཏོག།

མཐུན་རྐྱེན་ཞབས་ཏོག།

བདེན། སབ་མི་ཤེས་པས། མི་བདེན།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

15

༢. དྲི་བ་དྲི་ལན་གྱི་གྲུབ་འབྲས།

༢.༡ ལས་རིམ་ནང་ལས་ མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གི་ ལཱ་གཡོག་གི་གནས་སངས།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡,༡.༡༠དང་ གནས་གཡོགཔ། ༡.༡༢ཚུ་གིས་གཞུང་གི་སོབ་གྲྭ་ཚུ་ནང་འཛུལ་ཏེ་ བོ་གསར་ལས་ དྲུག་པ་ཚུན་ རོང་ཁ་སོབ་སོན་འབད་བཞིན་ཡོད་པའི་ཁར་ གཏན་གཡོགཔ། ༡.༣, ༡.༤, ༡.༨, གནས་གཡོགཔ། ༡.༡༡,༡.༡༢ ཚུ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ གྲལ་བཙུགས་ཤེས་ཡོན་ཡང་སོབ་སོན་འབད་དོ་ཡོདཔ་སྦེ་ཨིན་པས།

༢.༢ མཐོ་རིམ་སོབ་སོང་གི་ལས་རིམ་འདི་ལས་ཐོབ་པའི་རིག་རྩལ་གྱིས་ལཱ་གཡོག་འབད་ནི་ལུ་ལྕོགས་གྲུབ/ཕན་ཐོགས།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡,༡.༢, ༡.༣,༡.༤,༡.༥,༡.༦,༡.༧,༡.༨,༡.༩,༡.༡༠,གནས་གཡོགཔ། ༡.༡༡,༡.༡༢ ཚུ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ལས་རིམ་འདི་ནང་ལས་ལྷབ་པའི་ཤེས་ཡོན་དང་རིག་རྩལ་ཚུ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ལཱ་གཡོག་ནང་འཛུལཝ་ཅིག་ལཱ་ཚུ་འབད་ཚུགས་པའི་ཕན་ཐོགས་སོམ་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡, ༡.༢ ༡.༣ གྱིས་སོབ་གྲྭའི་ནང་ ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་འབད་ཐངས་ཀྱི་སོང་བརྡར་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཚུགས་པས་ཟེར་བཤདཔ་མ་ཚད་ གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡, ༡.༥ གིས་ རོང་ཁ་ དྲོ་མེན་ ཟེར་ རོང་ཁའི་སྡེ་ཚན་ཐོག་ལས་ ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་འབད་མིའི་འགོ་འདྲེན་པ་སྦེ་ ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཅི་ཟེར་ཨིན་པས།

གནས་གཡོགཔ། ༡.༡༡ ༡.༡༢ གིས་འབད་རུང་ ཟླ་ངོ་དྲུག་གི་རིང་སོབ་གྲྭ་ནང་སོད་པའི་སྐབས་སུ་ སྒྲིག་ལམ་དང་སྙན་ཆའི་སོང་བརྡར་ལས་རིམ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཅི་ཟེར་ཨིན་པས། གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡.༢,༡.༡.༣,༡.༡.༤,༡.༡.༥, ༡.༡.༦, ༡.༡.༧, ༡.༡.༨, ཀྱིས་ སོབ་སོན་འབད་ཐངས་ཚུ་ དེང་སང་ དུས་རབས་༢༡པའི་ རིག་རྩལ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ སེམས་ཁམས་རིག་པ་ བརྡ་བརྒྱུད་རིག་རྩལ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ འབད་ཚུགས་པའི་ལྕོགས་གྲུབ་དང་བོ་སོབས་ཚུ་ལས་རིམ་འདི་ནང་ལས་འཐོབ་ཚུགས་ཅི་ཟེར་ཨིན་པས།

དེ་བཟུམ་སྦེ་ གཡོག་སྒུགཔ། ༦.༡, ༦.༢, ༦.༣ གྱིས་བརྡ་དོན་འཕྲུལ་རིག་གི་གནས་སྐབས་དང་རིག་རྩལ་ (Camtasia)(ILMS) ཚུ་ ལྷབ་སོན་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་པའི་གྲ་སྒྲིག་ཡོད་ཟེར་ཨིན་པས།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

16

གཡོག་སྒུགཔ།༦.༢,༦.༣གིས་ཡང་ ལས་རིམ་འདི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ སོབ་སོན་འབད་ཐངས། སོབ་ཕྲུག་འབྲེལ་བ་འཐབ་ཐངས། མཁོ་ཆས་བཅའ་སྒྲིག་རྐྱབ་ཐངས།དབྱེ་དཔྱད་ཀྱི་རིག་པ་ཚུ་འབད་ཚུགས་པའི་ལྕོགས་གྲུབ་ཐོབ་ཅི་ཟེར་ཨིན་པས།

དབུ་འཛིན། ༣.༡, ༣.༢, ༣.༣, ༣.༤, ༣.༥, དང་ ཆོས་ཚན་འགོ་འདྲེན་པ།༥.༡, ༥.༢, ༥.༥,ཚུ་གིས་འབད་རུང་ དུས་རབས་གསར་པའི་ལམ་ལུགས་དང་སྟུན་པའི་ བརྡ་དོན་འཕྲུལ་རིག་གི་རིག་རྩལ། བརྡ་དོན་སོད་ལེན་གྱི་རིག་རྩལ། རིག་པ་གསར་གཏོད་ཀྱི་རིག་རྩལ་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས།

ཨིན་རུང་ དབུ་འཛིན། ༣.༦,གིས་དེང་སངས་ཀྱི་དུས་ལུ་སོབ་གྲྭ་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་དགོཔ་འབད་ཡོད་པའི་ བརྡ་དོན་འཕྲུལ་རིག་གི་རིག་རྩལ་ནང་དཀའ་ངལ་དུམ་གྲ་རེ་ཡོདཔ་འབད་མཐོང་ཅི་ཟེར་ཨིན་པས། ཆོས་ཚན་འགོ་འདྲེན་པ། ༥.༣, ༥.༤, གིས་འབད་བ་ཅིན་ བརྡ་དོན་འཕྲུལ་རིག་གི་རིག་རྩལ་གྱིས་མ་ཚད་པར་ སྙན་ཆ་དང་པར་རིས་བྲི་ནིའི་རིག་རྩལ་ཚུ་ཡང་ལེགས་ཤོམ་འདུག། དེ་འབདཝ་ལས་ ཧེ་མའི་སོབ་དཔོན་དང་འཕདཔ་ད་ད་ལྟོ་འཐོན་མིའི་སོབ་དཔོན་ཚུ་ དྲགས་པས་ཟེར་ཨིན་པས།

༢.༣ སོང་ཚན་དང་ལཱ་གཡོག་གི་འབྲེལ་བ།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡,༡.༢,གནས་གཡོགཔ། ༡.༡ གྱིས་བརྡ་དོན་འཕྲུལ་རིག། སྒྲིག་ལམ། སྙན་ཆ་ཚུ་གི་སོང་ཚན་ ལྷབ་ཡོད་མི་ཚུ་ སོབ་གྲྭ་ནང་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོཔ་འཐོནམ་ལས་ འབྲེལ་བ་སོམ་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས། གཏན་གཡོགཔ། ༡.༣,༡.༤,༡.༥,༡.༦,༡.༧,༡༨,ཀྱིས་ སྤྱིར་བཏང་ལས་རིམ་ནང་ལྷབ་ནི་ཡོད་པའི་སོང་ཚན་ག་ར་ ལཱ་གཡོག་དང་འབྲེལ་བ་སོམ་འདུག་ཟེར་བཤདཔ་མས།

དབུ་འཛིན། ༣.༡, ༣.༢, ༣.༣, ༣.༤, ༣.༥, ༣.༦, དང་ཚུ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ སོབ་གྲྭའི་ལམ་ལུགས་དང་བསྟུན་ཏེ་བདེ་སྒྲིག་འབད་ནི་ཙམ་ཅིག་མ་གཏོགས་ འཆར་གཞི་བཟོ་ནི་དང་སོབ་སོན་འབད་ནི་སོབ་ཁང་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་ ཨ་ལོ་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབད་ནི་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྦེ་རང་འབད་ཚུགས་པས་ཟེར་ཨིན་པས། དབུ་འཛིན། ༣.༥གིས་ཨ་ལོ་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབད་ཐངས་ཚུ་ ད་རེས་ནངས་པ་སོབ་སོང་འབད་མི་སོབ་དཔོན་གསརཔ་ཚུ་དྲགས་པས། ཟེར་ཨིན་པས། ཆོས་ཚན་འགོ་འདྲེན་པ། ༥.༡, ༥.༢, ༥.༣, ༥.༤, ༥.༥, ༥.༦,ཚུ་གིས་འབད་རུང་ སོབ་གྲྭ་ནང་འཛུལཝ་ཅིག་ འཆར་གཞི་བཟོ་ནི། སོབ་སོན་འབད་ནི། ཨ་ལོ་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་ཚུ་དཀའ་ངལ་མེད་པར་འབད་ནིའི་གྲ་སྒྲིག་འདུག། ཟེར་ཨིན་པས།དབུ་འཛིན། ༣.༡, ༣.༢, ༣.༦,དང་ ཆོས་ཚན་འགོ་འདྲེན་པ། ༥.༡, ༥.༣, ༥.༤, ༥.༥, ༥.༦,གིས་ཆོས་ཚན་ནང་དོན་ལུ་དཀའ་ངལ་མ་མཐོང་། ཟེར་ཨིན་པས། ལྷག་པར་ དབུ་འཛིན། ༣.༣, གྱིས་འབད་བ་ཅིན་ ཕམ་

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

17

དང་སོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་འཛོམ་ནང་ སོབ་དཔོན་གསརཔ་གིས་ སོབ་སོན་འབད་མི་འདི་དྲག་དོ་ཡོདཔ་སྦེ་ ཕམ་གིས་བཤད་ནི་འདུག། ཟེར་ཨིན་པས། དབུ་འཛིན། ༣.༣ གྱིས་ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་འབད་ནིའི་བོ་སོབས་ཡོད་པའི་ཁར་ ཞིབ་འཚོལ་གྱི་གྲོས་འཆར་ཡང་ལེགས་ཤོམ་སྦེ་བྲི་ཚུགས་པས། ཟེར་ཨིན་པས།

༢.༤ སོང་ཚན་གྱི་ནང་དོན།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡, ༡.༣ གིས་ ཝང་སེལ་སོབ་གྲྭ་ནང་འབད་བ་ཅིན་ གཙོ་བོ་ར་ལག་བརྡ་ཁ་སྐད་འདི་ ཤེས་དགོཔ་ཡོདཔ་ལས་ མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭ་ནང་ བཙུགས་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཕན་ཐོགས་འོང་ནི་ཨིན་པས་ཟེར་ཨིན་པས། གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡, ༡.༥སོབ་སོན་འབདཝ་ད་ལུ་ གྲལ་བཙུགས་ཤེས་ཡོན་ལྷབ་རིག་ཚུ་ ནང་སོང་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་ལྷབ་ཅི་ ཨིན་རུང་ དངོས་སུ་སྦེ་ཨ་ལོ་དང་འབྲེལ་བ་འབད་ནིའི་སང་བ་མེདཔ་ལས་ སོབ་གྲྭ་ནང་ལུ་ གྲལ་བཙུགས་ཤེས་ཡོན་ནང་ སོབ་སོན་འབད་ནི་ནང་ དཀའ་ངལ་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས།

གནས་གཡོགཔ། ༡.༡,༡.༡༡ གིས་གཞི་རིམ་སོབ་གྲྭ་ནང་དཀའ་ངལ་མེད་རུང་སོབ་རིམ་ ༧ པ་དང་ ༨ པ་ ༩པ་ཚུ་ནང་སོབ་སོན་འབདཝ་ད་ཆོས་སྐད་ཀྱི་ཚིག་ཚུ་ཧ་གོ་མ་ཚུགས་པའི་དཀའ་ངལ་འདུག། ཟེར་ཨིན་པས།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡.༡, ༡.༡.༥, ༡.༡.༩, ༡.༡.༡༠ གནས་གཡོགཔ། ༡.༡.༡༡, ༡.༡.༡༢ ཀྱིས་ ལྷབ་སོན་གྱི་དབྱེ་ཞིབ་ལམ་ལུགས་ནང་ལུ་ ཤེས་རིག་རྩ་གཞུང་གི་ལམ་ལུགས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ སོབ་རིམ་ བོ་གསར་ལས་གསུམ་པ་ཚུན་གྱི་དབྱེ་ཞིབ་ལམ་ལུགས་(CFE) འབད་ཐངས་ གློག་རིག་ཐོག་ལས་ འབད་དགོ་པའི་ལམ་ལུགས་ཡོད་མི་ཚུ་ཁ་སྐོང་བཀལ་དགོཔ་འདུག།

དབུ་འཛིན། ༣.༤, ༣.༥, ༣.༧གྱིས་སྤྱིར་བཏང་རོང་ཁའི་ཤེས་ཡོན་ལེགས་ཤོམ་འདུག། ཨིན་རུང་ གྲལ་བཙུགས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ IEP འབད་ཐངས་ནང་ ལྷན་ཁག་གིས་ལམ་སོན་འབད་མི་དང་མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭ་ནང་འབད་མི་གཉིས་སོ་སོ་ཡོདཔ་སྦེ་མཐོང་ཅི་ཟེར་ཨིནམ་མ་ཚད་ གྲལ་བཚུགས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ སྐོར་ལས་སྤྱིར་བཏང་ཙམ་མ་གཏོགས་ དམིགས་བསལ་གྱི་ནང་དོན་ལུ་དཀའ་ངལ་དུམ་གྲ་རེ་ཡོདཔ་མཐོང་ཅི།

ཆོས་ཚན་འགོ་འདྲེན་པ། ༥.༢,ཀྱིས་ རོང་ཁའི་ཤེས་ཡོན་ལུ་མ་བཏུབ་མེད་རུང་ ཆོས་སྐད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏང་དགོཔ་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

18

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡.༣,༡.༡.༧,༡.༡.༨,༡.༡.༩,༡.༡.༡༠,དང་ གནས་གཡོགཔ། ༡.༡.༡༡,༡.༡.༡༢ གིས་ རོང་ཁའི་སོབ་སོང་པ་ཚུ་ལུ་ ཨིང་སྐད་ཀྱི་སོང་ཚན་ཅིག་ ཡོད་པ་ཅིན་ ཤེས་ཡོན་ཁ་སྐོང་གི་དོན་ལུ་ཕན་ཐོགས་འོང་ནི་མས་ཟེར་ཨིན་པས།

༢.༥ ཁྱད་རིག་ཉམས་མོང་ གོ་རིམ་བཞི་པ་གི་ ཕན་ཐོགས།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡, ༡.༢, ༡.༣, ༡.༤, ༡.༦, ༡.༨, ༡.༩, གནས་གཡོགཔ། ༡.༡༡,༡.༡༢ གིས་ སོབ་སོན་སང་བ་གོ་རིམ་ ༤ སྦེ་འབད་མི་འདི་གིས་ རིམ་པ་བཞིན་དུ་སོབ་སོན་འབད་ཚུགས་ནིའི་ལྕོགས་གྲུབ་བཟོ་ནིའི་ནང་ ཕན་ཐོགས་འདུག། གནས་གཡོགཔ། ༡.༡༡གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡.༡.༦གིས་ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་འདི་གིས་སྦེ་ སོབ་དཔོན་དང་སོབ་ཕྲུག་གིས་ལྷབ་སང་གི་དཀའ་ངལ་ག་ཅི་ར་ཨིན་ན་ ལག་ལེན་ངོ་མའི་ཐོག་ལས་ དབྱེ་དཔྱད་འབད་ནིའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་མི་འདི་གིས་ཕན་སོམ་ཐོགས་ཅི་ཟེར་ཨིན་པས།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡༠ གིས་སོབ་སོན་འབད་ནི་དང་ ཞིབ་འཚོལ་འབད་ནི་གཉིས་ གཅིག་ཁར་འབད་ནིའི་ནང་ལཱ་ཚར་མ་ཚུགས་པའི་ དཀའ་ངལ་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས། གཏན་གཡོགཔ། ༡.༥, ༡.༧གྱིས་ སོབ་གྲྭ་ནང་ལྷོདཔ་ཅི་ གོ་རིམ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་སོད་མ་དགོ་པར་ འཕང་འཕང་ སོབ་སོན་འབད་བཅུག་རུང་ མ་བཏུབ་ཅིག་མིན་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས། གཡོག་སྒུགཔ།༦.༢,༦.༣ གྱིས་འབད་རུང་ ཁྱད་རིག་ཉམས་མོང་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ སོང་ཚན་ལྷབ་མི་ཚུ་ངོ་མ་སྦེ་སང་བ་འབད་ནིའི་གོ་སྐབས་འཐོབ་དོ་ཡོདཔ་ལས་ ཕན་ཐོགས་འདུག། ཟེར་ཨིན་པས།

༢.༦ ལྷབ་སོན་དང་དབྱེ་ཞིབ་ལམ་ལུགས།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡, ༡.༡.༢, ཀྱིས་སྤྱིར་བཏང་སོབ་སོན་པ་ཚུ་གིས་སོབ་ཕྲུག་གཙོ་སོན་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ལྷབ་སོན་འབད་མི་དང་ དབྱེ་ཞིབ་ཚུ་དྭང་གསལ་གྱི་ཐོག་ལས་འབད་མི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་མ་བཏུབ་ཅིག་མེད་རུང་ ཆོས་སྐད་དང་འབྲེལ་བའི་ ལྷབ་སང་འབདཝ་ད་སོབ་རིམ་ ༡༢པ་རིག་གཞུང་ལྷབ་མི་དང་མ་ལྷབ་མི་གི་ཁྱད་པར་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ ལྷབ་སོན་འབད་དགོཔ་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡.༡ སོབ་སོང་ལས་རིམ་ནང་ ནང་དོན་ལྷབ་ནི་དང་གཅིག་ཁར་ དངོས་འཐབ་ལག་ལེན་ལུ་གཙོ་བོ་བཏོན་ཏེ་ ལྷབ་ནི་ཡོད་པ་ཅིན་ལེགས་ཤོམ་འོང་ནི་ཨིན་པས་ཟེར་བཀོད་ནུག།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

19

༢.༧ མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭ་ནང་ཡོད་པའི་མཐུན་རྐྱེན།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡, ༡.༢, ༡.༨, ༡.༩,གིས་ མཐུན་རྐྱེན་ཚུ་དཀའ་ངལ་ག་ནི་ཡང་མིན་འདུག་ ཨིན་རུང་ སོབ་ཁང་ནང་ (ཨིས་མརཏྲ་བོཏྲ) ཀྲི་བི་ཅིག་བཙུགས་ཚུགས་པ་ཅིན་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་ནི་ཨིན་པས། གནས་གཡོགཔ། ༡.༡༡, ༡.༡༢ གིས་མཐུན་རྐྱེན་ལུ་སབས་མ་བདེཝ་མིན་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༣, ༡.༤, ༡.༥, ༡.༧, ༡.༡༠ གིས་ ཝའི་ཕའི་གི་རྒྱུན་ལམ་གྱི་ཤུགས་ཚད་མེད་པའི་ཁར་མཐུན་རྐྱེན་ལངམ་སྦེ་སོད་མ་ཚུགས་པའི་དཀའ་ངལ་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས། གཏན་གཡོགཔ། ༡.༦ གིས་ གཞན་མ་བཏུབ་མེད་རུང་ སོབ་སོང་པ་ཚུ་ལུ་ ཉལ་ཁང་མ་ལང་པའི་དཀའ་ངལ་སོམ་འདུག། ཟེར་ཨིན་པས།

༢.༨ སོང་ཚན་ཚུ་ འཕྲི་སོན་འབད་དགོཔ་ཡོད་མེད།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡.༡,༡.༡.༢ཀྱིས་ཨིང་སྐད་ཀྱི་སོང་ཚན་དགོཔ་འདུག། བརྡ་དོན་འཕྲུལ་རིག་ནང་ ཐད་ཀར་སོབ་སོན་ནང་ཕན་པའི་ ལག་ལེན་འཐབ་བཏུབ་པའི་ དོན་ཚན་དང་བཅོས་མའི་རིག་པ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་པའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་བཙུགས་དགོཔ་འདུག།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡.༤,༡.༡.༥,༡.༡.༧,༡.༡.༡༠,༡.༡.༨,༡.༡.༩གིས་ གཞི་འཛུགས་གོང་འོག་གི་གསར་གཏོད་སྒྱུ་རྩལ་གཅིག་ཁར་བརྡབ་ཚུགས་པ་ཅིན་ཕན་ཐོགས་ནི་ཨིན་པས། ཁྱད་རིག་སོབ་སོན་སང་བ་ནང་ འགྱོ་བའི་བསྒང་ལས་ ཕན་ནུས་སོབ་སོན་སང་རྩལ་ཚུ་བརྗེད་དེ་འགྱོཝ་ལས་སོབ་སོན་གྱི་གོ་རིམ་སོར་དགོཔ་འདུག།

གཡོག་སྒུགཔ།༦.༡,༦.༢,༦.༣ གིས་ ཆོས་སྐད་དང་ཨིང་སྐད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཚུ་ ད་ལྟོ་ཡོད་མི་འདི་མགུར་ཁ་སྐོང་བཀལ་དགོཔ་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས།

གཏན་གཡོགཔ། ༡.༡.༦ གིས་ལས་རིམ་འདི་ཡང་ ཧེ་མའི་རོང་ཁའི་སོང་བརྡར་ལས་རིམ་དང་གཅིག་འབད་བརྩིཝ་མ་གཏོགས་ རོང་ཁ་གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཨིན་ཟེར་ ཤེས་རིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་ག་གིས་ཡང་མི་མཁྱེན་དོ་ཡོདཔ་ལས ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག་དང་ རྒྱལ་འཛིན་གཙུག་ལག་སོབ་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ སྲིད་བྱུས་དང་རྩ་གཞུང་ལས་རིམ་ཚུ་ མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལས་འབད་དེ་ ཕག་ལཱ་གནང་དགོཔ་འདུག། ཟེར་ཨིན་པས།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

20

དབུ་འཛིན། ༣.༡,༣.༦ གིས་ ལུས་རྩལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་སོང་བརྡར་བྱིན་དགོཔ་འདུག། ཆོས་ཚན་འགོ་འདྲེན་པ། ༥.༡ སྒྲིག་ལམ་གྱི་ཐད་ ཕག་དབང་བཅར་ཞུ་དང་བཀབ་ནེ་ཙམ་མེན་པར་ བཅའ་སྒྲིག་རྐྱབ་ཐངས་ཡང་སོན་དགོཔ་འདུག། ཟེར་ཨིན་པས།དབུ་འཛིན། ༣.༦གིས་ transformative pedagogy ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ དངོས་འཐབ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཆོགཔ་སྦེ་མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭ་ནང་རང་བཟོ་དགོཔ་འདུག། ཟེར་ཨིན་པས།

གྲོས་བཤད་དང་གྲོས་འབུལ། རྒྱབ་སོན། མཇུག་བསྡུ།

ལས་རིམ་དང་ལཱ་གཡོག་གི་འབྲེལ་བ།

ལས་རིམ་ནང་ལས་ མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གི་ ལཱ་གཡོག་གི་གནས་སངས་ག་དེ་སྦེ་ཡོདཔ་ཨིན་ན་ བལྟ་བའི་སྐབས་སུ་ སྤྱི་ལོ་༢༠༢༠སྤྱི་ཟླ་༧པའི་ནང་ལས་ རོང་ཁ་གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཤེས་ཡོན་ ལས་རིམ་འདི་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ སྤྱི་ལོ་༢༠༢༥སྤྱི་ཟླ་༦པ་ཚུན་གྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ སོབ་སོང་ཤོ་ཐེངས་༢ཀྱིས་མཐར་འཁྱོལ་ཏེ་འདུག། དེ་ཚུ་གི་ནང་ལས་ ཐིག་ཁྲམ་༡པའི་ནང་གསལ་ལྟར་ ཤོ་ཐེངས་༡པ་ལས་མཐར་འཁྱོལ་མི་ སོབ་ཕྲུག་སོམ་༦༩ལས་ ༦༤ གིས་ལཱ་གཡོག་ནང་འཛུལ་ཏེ་འདུག། ཤོ་ཐེངས་༢པའི་སོབ་ཕྲུག་སོམ་༦༨ལས་སོབ་ཕྲུག་༣༨ཀྱིས་ལཱ་གཡོག་ནང་འཛུལ་ཏེ་འདུག། ཤོ་ཐེངས་༢ ཀྱི་སོབ་ཕྲུག་ཡོངས་སོམ་ལས་བརྒྱ་ཆ་༧༤.༤༥%ལཱ་གཡོག་ཐོབ་སྟེ་ཡོད་མི་ལུ་བལྟཝ་ད་ ལས་རིམ་འདི་གིས་ སོབ་ཕྲུག་ཚུ་ལུ་ ལཱ་གཡོག་དང་འབྲེལ་བའི་ ཤེས་ཡོན་དང་རིག་རྩལ་ཚུ་ གྲ་སྒྲིག་འབད་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ལས་རིམ་འདི་ནང་གི་ སོབ་སོན་འབད་ཐངས་དང་ རྩ་གཞུང་ཚུ་ཡང་ ལཱ་གཡོག་གི་དགོས་མཁོ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ཡོདཔ་འབད་ བརྡ་སོན་འབདཝ་ཨིནམ་མས།

མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གི་གྲས་ལས་ ལཱ་གཡོག་གི་ཚད་གཞི་ བརྒྱ་ཆ་༧༤.༤༥དེ་ཅིག་ འཐོན་པ་ཅིན་ ལེགས་ཤོམ་ཡོད་པའི་གྲངས་སུ་ བརྩི་ཚུགས་ནི་ཨིན་མི་དེ་ཡང་། དཔལ་འབྱོར་མཉམ་འབྲེལ་དང་གོང་འཕེལ་ལས་སྡེ་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་མང་ཤོས་ཅིག་ནང་རང་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ ལཱ་གཡོག་གི་གནས་ཚད་འདི་ བརྒྱ་ཆ་༧༠ལས་༨༥གི་བར་ན་ལུ་ འོང་དོ་ཡོདཔ་ལས་ གྲུབ་འབྲས་འདི་ གནས་ཚད་ལེགས་ཤོམ་གྱི་ གྲངས་སུ་ བཙུགས་དོ་ཡོདཔ་འབད་ཨིནམ་མས།(OECD, 2023) དེ་བཟུམ་འབད།འཛམ་གླིང་དངུལ་ཁང་གིས་ ལཱ་གཡོག་གི་ཚད་གཞི་ བརྒྱ་ཆ་༧༠ལས་ལྷག་སྟེ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཤེས་རིག་དང་ ལཱ་གཡོག་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དགོས་མཁོ་ཚུ་གི་བར་ན་ མཐུན་སྒྲིག་སོམ་ཡོདཔ་སྦེ་ གསལ་སོན་འབདཝ་ཨིནམ་འབད་བཀོད་དེ་འདུག། (World
Bank, 2019).

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

21

དེ་འབདཝ་ལས་ ལས་རིམ་འདི་སྤྱིར་བཏང་ ལཱ་གཡོག་དང་འབྲེལ་བ་ལེགས་ལེགས་ཤོམ་ཡོདཔ་འབད་བརྡ་སོནམ་ཨིན་པས། ཨིན་རུང་། བརྒྱ་ཆ་༢༥.༥༥%དེ་ཅིག་ ལཱ་གཡོག་མ་འཐོབ་པར་ཡོད་མི་ལུ་བལྟཝ་ད་ སོབ་ཕྲུག་ཆ་མཉམ་ལུ་ ལཱ་གཡོག་འཐོབ་ཚུགས་པའི་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་གི་ ས་གོ་ཡང་ཡོདཔ་འབད་སོནམ་ཨིན་པས།

ཤེས་ཡོན་དང་ འགན་ཁུར་གྱི་འབྲེལ་བ།

ལས་རིམ་ནང་ འཐོབ་མི་ རིག་རྩལ་དང་ ཤེས་ཡོན་ཚུ་ ད་ལྟོའི་ ལཱ་གཡོག་གི་འགན་ཁུར་ཚུ་དང་ འབྲེལ་བ་ ག་དེ་སྦེ་འདུག་ག་དབྱེ་དཔྱད་འབད་དེ་བལྟཝ་ད་ བརྟག་ཞིབ་དྲི་ལན་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༧༨༩.% གིས་ གཞི་རིམ་སོབ་དཔོན་ འཇོན་ཐངས་ཅན་ཅིག་ལུ་ འགྱུར་ཚུགས་ཅི། ཟེར་བཀོད་དེ་ཡོདཔ་མ་ཚད་ ༧༧% གིས་གཞི་རིམ་སོབ་དཔོན་དྲག་ཤོས་ཅིག་ལུ་འགྱུར་ནི་གི་རེ་བ་བསྐྱེད་མི་འདི་འགྲུབ་ཚུགས་ཅི་ཟེར་ཨིན་པས། དེ་དང་འདྲཝ་སྦེ། དྲི་ལན་གྱི་གནས་སྡུད་དང་འཁྲིལ་རུང་ གཏན་གཡོག་མི་ངོ་༡༠དང་ གནས་གཡོག་༢ཀྱིས་ བཀོད་མི་ནང་། རོང་ཁ་གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལས་རིམ་ འདི་ནང་ལས་ལྷབ་པའི་ཤེས་ཡོན་དང་རིག་རྩལ་ཚུ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ལཱ་གཡོག་ནང་འཛུལཝ་ཅིག་ ལཱ་ཚུ་འབད་ཚུགས་པའི་ཕན་ཐོགས་སོམ་འདུག་ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག།དེ་ལུ་ སོང་བརྡར་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་དཔེ་སོན་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་མང་ཆེ་ཤོས་ཀྱིས་ ལན་ལོག་ལེགས་ཤོམ་གྱི་ གྲངས་སུ་བྱིན་པ་ཅིན་ ལས་རིམ་ནང་ལས་འཐོབ་མི་རིག་རྩལ་གིས་ ལཱ་གཡོག་ནང་ལུ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་པའི་བརྡ་སོནམ་ལས་ ལས་རིམ་འདི་གི་ ལྷབ་སང་གི་གྲུབ་འབྲས་ཚུ་ ཕན་ནུས་ཅན་འབད་ཡོད་པའི་གསལ་སོན་འབདཝ་ཨིན་ཟེར་ཨིནམ་མས། (Donald L. Kirkpatrick and James D. Kirkpatrick, 2006). དེ་བཟུམ་འབད། Biggs,(1996) གི་བསམ་ཞིབ་ནང་ལུ་ཡང་ སོབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་རིག་རྩལ་ཚུ་ཐོབ་ཡོདཔ་འབད་གསལ་སོན་འབད་བ་ཅིན་ ལྷབ་སང་གི་གྲུབ་འབྲས་དང་ སོབ་སོན་ཐབས་ལམ་ དེ་ལས་ བརྟག་ཞིབ་ཚུ་གི་བར་ན་ འབྲེལ་བ་ལེགས་ཤོམ་ཡོད་པའི་དོན་ཨིན། ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག།

གནས་སྡུད་དེ་ཚུ་དང་འཁྲིལཝ་ད། ལས་རིམ་ནང་ལྷབ་ནི་ཡོད་པའི་ ཆ་ཤས་ཚུ་ ཁོང་རའི་སོབ་སོན་འགན་ཁུར་དང་ འབྲེལ་བ་ལེགས་ཤོམ་ ཡོདཔ་སྦེ་ གསལ་སོན་འབདཝ་ཨིན་པས། ཨིན་རུང་། བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ ལྷག་ལུས་བརྒྱ་ཆ་ ༢༡.༡% ཡོད་མི་ལུ་བལྟཝ་ད་ སོབ་ཕྲུག་གི་རེ་འདོད་དང་ ཚ་གྱང་ཚུ་ཆ་ཚང་འགྲུབ་མ་ཚུགས་པར་ཡོདཔ་ལས་ དེ་ཚུ་བསལ་ཐབས་ལུ་ ལས་རིམ་ནང་ དམིགས་གཏད་ཅན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ ཁ་སྐོང་ཡར་དྲག་གཏང་དགོཔ་ཡོདཔ་སྦེ་གསལ་སོན་འབདཝ་ཨིན་པས།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

22

མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ལུ་ ལཱ་གཡོག་བཀོལ་མི་གིས་ཆ་བཞག།

མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གི་ ལཱ་གི་གྲུབ་འབྲས་དང་ གྲ་སྒྲིག་ཚུ་ལུ་ ལཱ་གཡོག་བྱིན་མི་ཚུ་གིས་ ཆ་འཇོག་ཡོད་མེད་བདེ་དཔྱད་འབད་བའི་སྐབས་སུ། སོབ་དབུ་འཛིན་ཚུ་གིས་བྱིན་མིའི་ དྲི་ལན་གནས་སྡུད། དབུའཛིན་མི་ངོ་༦གིས་བཤད་མི་ནང་ སོབ་དཔོན་གསརཔ་ཚུ་གིས་ སོབ་གྲྭ་ནང་ལྷོདཔ་ཅིག་ འཆར་གཞི་བཟོ་ནི་དང་སོབ་སོན་འབད་ནི་སོབ་ཁང་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་ ཨ་ལོ་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབད་ནི་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་སྦེ་རང་འབད་ཚུགས་པས། ཟེར་ཨིནམ་མ་ཚད། ཆོས་ཚན་འགོ་འདྲེན་པ་ ༦གིས་འབད་རུང་ སོབ་གྲྭ་ནང་འཛུལཝ་ཅིག་ འཆར་གཞི་བཟོ་ནི། སོབ་སོན་འབད་ནི། ཨ་ལོ་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་ཚུ་ དཀའ་ངལ་མེད་པར་འབད་ནིའི་ གྲ་སྒྲིག་འདུག་ཟེར་བཤད་དེ་འདུག། དབུ་འཛིན་གྱིས་འབད་བ་ཅིན༣.།“ཕམ་དང་སོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་འཛོམ་ནང་ སོབ་དཔོན་གསརཔ་གིས་སོབ་སོན་འབད་མི་འདི་དྲག་དོ་ཡོད་པའི་སྙན་ཞུ་ ཕམ་ཚུ་ལས་ཐོབ་ཅི”། ཟེར་བཤདཔ་ཨིན་པས།

སོབ་ཕྲུག་གི་བརྟག་ཞིབ་གནས་སྡུད་དང་འཁྲིལ་རུང་། བརྒྱ་ཆ་༨༠–༨༥%གིས་ ལཱ་འབད་སའི་ས་གོ་ནང་ དཀའ་ངལ་མེད་པར་ ལཱ་ཚུ་འབད་ཚུགས་དོ་ཡོདཔ་འབད་བཀོད་མི་དང་ རྟགས་མཐུན་དོ་ཡོད་པའི་ཁར། ཕྱི་འདྲེན་ཞིབ་དཔྱདཔ་གི་སྙན་ཞུ། (༢༠༢༤-༢༠༢༥) ནང་ལུ་ཡང་ སོབ་སོང་པ་ཚུ་ལུ་ ཁྱད་རིག་དང་ལྡན་པའི་ནང་དོན་ དེང་སང་བརྡ་དོན་འཕྲུལ་རིག་གི་རིག་རྩལ། ཞིབ་འཚོལ་འབད་ཐངས་ཀྱི་ཉམས་མོང་། རང་ལུགས་སྙན་ཆ་ཚུ་ལུ་ སང་བརྩོན་འབད་ནིའི་གོ་སྐབས་བྱིན་མི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ལྕོགས་གྲུབ་ཅན་གྱི་སོབ་དཔོན་ཅིག་སྦེ་ ཕག་ཞུ་ཚུགས་པའི་ བོ་སོབས་དང་རིག་རྩལ་ཚུ་ཐོབ་སྟེ་ཡོདཔ་སྦེ་བཀོད་དེ་འདུག།

གྲུབ་འབྲས་དེ་ཚུ་ལུ་བལྟཝ་ད་མཐར་འཁྱོལ་མི་བརྒྱ་ཆ་༨༠ལས་༨༥གིས་ ལྷབ་སང་དང་ལཱ་གཡོག་གི་བར་ན་མཐུན་འབྲེལ་ཡོདཔ་འབད་བཤད་པའི་ཁར་ ལཱ་གཡོག་ནང་མཉམ་འབྲེལ་འཐབ་མི་འགོ་དཔོན་དང་ ཨ་ལོའི་ཕམ་ཚུ་གིས་ངོས་ལེགས་ཤོམ་འབད་མི་ལུ་གཞི་བཞག་པ་ཅིན་ རོང་ཁ་གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལས་རིམ་འདི་ སྤུས་ཚད་ཅན་དང་ ཕན་ནུས་ཅན་ཅིག་ཨིནམ་འབད་ ཆ་བཞག་ནི་ཚུགས་ནི་ཨིན་པའི་ཁར་ ལས་རིམ་ནང་བཙུགས་ཏེ་ཡོད་པའི་ རྩ་གཞུང་ཚུ་ཡང་ སོབ་གྲྭ་ནང་གི་ ཁྱད་རིག་གི་རེ་བ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ཡོད་པའི་ བརྡ་མཚོན་སོནམ་ཨིན་པས།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

23

མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ལུ་འབྱུང་མིའི་གདོང་ལེན།

ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ལུ་ ལོ་ངོ་བཞི་གི་རིང་ལུ་ ཡོན་ཏན་སང་མི་འདི་གིས་ མ་འཐུས་པའི་གདོང་ལེན་ག་ཅི་རང་བྱུངམ་མས་ག? དཔྱད་ཞིབ་འབད་དེ་བལྟཝ་ད་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་བརྒྱ་ཆ་ལས་༥༤.༣%/གྱིས་ སྡེབ་དང་སོར་བའི་ནང་དོན་ཧེང་བཀལ་དགོཔ་ཡོདཔ་འབད་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་སྦེ་བཀོད་དགོ་པའི་དོན་དག་ཡང་ རྡོེ་ལས་འཕོ་དང་དཔལ་འབྱོར། (༢༠༢༥) གིས་བཀོད་མི་ནང་། མིང་ཚིག་གཅིག་ལུ་ཡིག་སྡེབ་མ་འདྲཝ་ལེ་ཤ་ཐོན་ཏེ་ ལག་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ཚུ་ མགུ་འཐོམས་ཏེ་འདུག། ཟེར་ཨིན་པས། དེ་འབདཝ་ལས་ སྡེབ་དང་སོར་བའི་ནང་དོན་ཚུ་ ལྷབ་ནི་ཙམ་དང་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་སྟེ་ བྲི་ནི་ཙམ་མེན་པར་ སྡེབ་དང་སོར་བའི་དོགས་པ་ཚུ་ བརྡ་སོར་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་བསྟུན་ཏེ་ དབྱེ་དཔྱད་འབད་ཐངས་དང་ རྒྱུ་མཚན་ཧ་གོ་སྟེ་ འབྲི་ཐངས་ཀྱི་རིག་རྩལ་ཁ་སྐོང་བཀལ་དགོཔ་འདུག།

དེ་བཟུམ་སྦེ།བཅའ་མར་གཏོགས་མི་བརྒྱ་ཆ་ལས་༤༧༣.%གྱིས་ ཆོས་སྐད་དང་འབྲེལ་བའི་སོང་ཚན་ཧེང་སྐལ་དགོཔ་འབད་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་སྦེ་བཀོད་དགོ་པའི་དོན་དག་ཡང་། རིག་གཞུང་གི་ཆོས་ཚན་ལེན་མི་ མང་ཆེ་བ་གིས་ ཆོས་སྐད་ཀྱི་གཞུང་ལུ་ གོམས་འདྲིས་ལེགས་ཤོམ་ མ་འཐོབ་མི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ཨིནམ་འབད་བཤད་པའི་ཁར།ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ གནས་གཡོགཔ། ༡.༡༡༡གིས་.༡ བཀོད་མི་ནང་། “གཞི་རིམ་སོབ་གྲྭ་ནང་ སོབ་སོན་འབད་མ་ཚུགས་པའི་ དཀའ་ངལ་མེད་རུང་ སོབ་རིམ་ ༨ པ་ ༩པ་ཚུ་ནང་སོབ་སོན་འབད་བཅུག་པའི་སྐབས་སུ་ ཆོས་སྐད་ཀྱི་ཚིག་ཚུ་ ཧ་གོ་མ་ཚུགས་པའི་ དཀའ་ངལ་ཚུ་ འཐོནམ་མས”། ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག།དེ་བཟུམ་འབད། ཆོས་ཚན་འགོ་འདྲེན་པ། ༥.༢ ཀྱིས་ “རོང་ཁའི་ཤེས་ཡོན་ལུ་མ་བཏུབ་མེད་རུང་ ཆོས་སྐད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏང་དགོཔ་འདུག་”། ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག།

ཕྱི་འདྲེན་ཞིབ་དཔྱད་པ་གི་སྙན་ཞུ། (༢༠༢༥-༢༠༢༤)དང་འཁྲིལ་རུང་ སོབ་གྲྭའི་རྩ་གཞུང་ཚུ་ནང་སོབ་དེབ་ཚུ་ནང་ཆོས་སྐད་དེ་གཙོ་བོ་འབད་ཚུད་ཡོདཔ་ལས་ ཆོས་སྐད་དང་འབྲེལ་བའི་ སོང་ཚན་ཁ་སྐོང་བཀལ་དགོཔ་ཡོདཔ་འབད་ བཀོད་དེ་འདུག། དེ་བཟུམ་འབད། Biggs,(1996) དང་འཁྲིལ་རུང་ལས་རིམ་གྱི་དོན་ལུ་ སོབ་ཚན་ཚུ་ སྒྲིག་བཀོད་འབདཝ་ད་ སོབ་ཕྲུག་གི་ལཱ་གི་གནས་སངས་ངོ་མ་དང་ མཐུན་སྒྲིག་འབད་ཚུགས་པ་ཅིན་རབ་ཨིནམ་འབད་བཀོད་དེ་འདུག།

མ་གཞི་རོང་ཁ་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་ ལས་རིམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ངོ་མ་འདི་ "གཞི་རིམ་གནས་རིམ་" ཨིན་རུང་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ སོབ་དཔོན་གྱི་ས་སོང་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ལ་ལུ་ཅིག་འབྲིང་རིམ་སོབ་གྲྭ་ནང་ལས་

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

24

ཕར་ཡང་བཏང་སྟེ་འདུག། དེ་འབདཝ་ལས་ མ་འོངས་པའི་ནང་ འབྲིང་རིམ་སོབ་གྲྭ་ནང་ སོབ་སོན་འབད་དགོ་རུང་འབད་ཚུགས་ནིའི་དོན་ལུ་དང་།ཆོས་སྐད་ཀྱི་ གཞི་རྟེན་ཤེས་ཡོན་ ཡར་འཕར་གྱི་དོན་ལུ་ ལས་རིམ་འདི་ནང་ ཆོས་སྐད་ཀྱི་སོང་ཚན་དང་ ཡིག་སྡེབ་དང་འབྲེལ་བའི་ནང་དོན་ཚུ་ འཐེབ་བཀལ་དགོཔ་ཡོདཔ་འབད་ གསལ་སོན་འབདཝ་ཨིན་པས།

ལྷབ་སོན་དང་དབྱེ་ཞིབ་ལམ་ལུགས།

བཅའ་མར་གཏོགས་མི་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༨༥%གིས་ སོབ་སོན་པ་ཚུ་གིས་ སོབ་ཕྲུག་གཙོ་བཏོན་གྱི་ལྷབ་སང་འདི་ ལག་ལེན་འཐབ་མས་ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག། བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༧༤.༥% གིས་ སོང་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་དུའི་ནང་ལཱ་འབད་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་ཚུ་ ཕན་ཐོགས་འདུག་ཟེར་བཀོད་མི་ལུ་བལྟཝ་ད་ སོབ་སོན་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཐངས་ནང་ལུ་ དཀའ་ངལ་ག་ཅི་ཡང་མེད་པར་ ལས་རིམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ བསྐྱེད་དོ་བཟུམ་འབད་ར་ འགྲུབ་དོ་ཡོདཔ་ལས་ སྤྱིར་བཏང་གི་སོབ་སོན་འབད་ཐངས་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཐངས་ཚུ་ དུས་ཚོད་ཀྱི་གནས་སངས་དང་བསྟུན་ཏེ་ སྒྱུར་བཅོས་དུམ་གྲ་རེ་མ་གཏོགས་ མང་ཆེ་བ་སྔར་ག་ཨིནམ་འབད་བཞག་རུང་ མ་འཐུསཔ་མེདཔ་འབད་ གསལ་སོན་འབདཝ་ཨིན་པས། ཨིན་རུང་ ཞིབ་འཇུག་འདི་གིས་ བརྡ་དོན་འཕྲུལ་རིག་དང་ གཅིག་སྒྲིག་ཤེས་ཡོན་ དུས་རྒྱུན་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ནང་ལུ་ བར་ཁྱད་ དུམ་གྲ་རེ་ ཞུགས་ཏེ་ཡོདཔ་སྦེ་སོནམ་ལས་ དེ་ཚུ་གནས་སངས་དང་བསྟུན་ཏེ་ འཕྲི་བསན་འབད་དགོཔ་ཡོདཔ་སྦེ་ཨིན་པས།

མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ བརྒྱ་ཆ་༧༠ དེ་ཅིག་གིས་ ཁྱད་རིག་ཉམས་མོང་གི་ གོ་རིམ་བཞི་ཡོད་མི་འདི་ ཕན་ཐོགས་ ཡོདཔ་སྦེ་བཀོད་མི་ལུ་བལྟཝ་ད་ སོབ་སོན་སང་བའི་གོ་རིམ་ ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ འགན་ཁུར་ཡར་སེང་རྐྱབ་འགྱོ་ནིའི་ ལམ་ལུགས་གསརཔ་བཙུགས་མི་འདི་གིས་ ཕན་ཐོགས་ཡོདཔ་འབད་ བརྡ་སོན་འབདཝ་ལས་ མ་འོངས་པའི་ནང་ཡང་ སོབ་སོན་སང་བའི་གོ་རིམ་འདི་ དེ་སྦེ་རང་བཞག་པར་འཐུས་ནི་ཨིན་པས།

ཨིན་རུང་ སོབ་སོན་སང་བ་དང་གཅིག་ཁར་ ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་ཡང་འབད་དགོཔ་ཡོད་མི་འདི་གིས་ སབས་གཅིག་ལུ་ ལཱ་ཁག་གཉིས་ལུ་ དམིགས་གཏད་བསྐྱེད་ནི་འདི་ ལཱ་ཁག་རྐྱབ་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ སོབ་སོན་དང་ ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ ལཱ་གཉིས་ཆ་རའི་ སྤུས་ཚད་ལུ་ཡང་ ཐོ་ཕོག་དོ་ཡོདཔ་འབད་ བཤད་དེ་འདུག། དེ་ལུ་ ཞིབ་འཚོལ་པ་ཚུ་གིས་འབད་རུང་།སོབ་སོན་གྱི་སང་བ་དང་ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ལཱ་ཚུ་ དུས་མཉམ་དུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་མི་འདི་གིས་ ལཱ་གི་སྤུས་ཚད་དང་ དུས་ཚོད་འཛིན་སྐྱོང་གི་ དཀའ་ངལ་ཚུ་ བཟོ་སྟེ་ སོབ་སོན་གྱི་ ལཱ་འགན་དང་ ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ སྤུས་ཚད་གཉིས་ཆ་ར་ལུ་ ཐོ་ཕོག་འོང་ཟེར་ བཀོད་དེ་འདུག། (McNiff, 2013; Elliott, 1991) གནད་དོན་དེ་ཚུ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་འདི་ ཁྱད་རིག་ཉམས་མོང་དང་གཅིག་ཁར་འབད་ནི་འདི་ འོས་འབབ་མེདཔ་ལས་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་དགོཔ་འདུག།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

25

མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་ཞབས་ཏོག།

ལྷབ་སོན་དང་འབྲེལ་བའི་ མཐུན་རྐྱེན་དང་ཞབས་ཏོག་འདི་ བརྟག་ཞིབ་དང་དྲི་ལན་གཉིས་ཆ་རའི་ནང་ལས་ མ་བཏུབ་འབད་བཀོད་མི་ མིན་འདུག། དེ་འབདཝ་ད་ ཝའི་ཕའི་རྒྱུན་ལམ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་འདི་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༤༧%གྱིས་མ་བཏུབ་སྦེ་བཀོད་ཡོདཔ་དང་། ཉལ་ཁང་གི་ཞབས་ཏོག་ ཡར་སེང་རྐྱབ་དགོཔ་འབད་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ མང་ཆེ་བ་གིས་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་ལུ་ཞིབ་འཚོལ་པ་ཅིག་གིས་བཀོད་མི་ནང་། སོབ་ཕྲུག་ཚུ་གི་ནང་འཁོད་ལུ་ སོད་ཁྱིམ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ལངམ་སྦེ་མེད་མི་དང་ དུས་ཡུན་རིངམོ་འབད་ ལམ་འགྱོ་དགོཔ་ཐོན་པ་ཅིན་ སེམས་ཁམས་ལུ་གནོད་པ་དང་ ལྷབ་སང་ནང་ འབྲེལ་གཏོགས་མར་ཕབ་འགྱོ་སྟེ་ཤེས་ཡོན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ལུ་ཐོ་ཕོག་དོ་ཡོདཔ་འབད་ བཀོད་དེ་འདུག། (Adelowokan & Ipingbemi, 2025). སོབ་གྲྭའི་མཐུན་རྐྱེན་མེད་མི་ལུ་བརྟེན་ སོབ་ཕྲུག་ཚུ་ལུ་ དུས་ཚོད་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་དང་ དུས་རྒྱུན་དུ་ སོབ་རིམ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ དེ་ལས་ ཤེས་ཡོན་གྱི་ལས་རིམ་ཚུ་ནང་ ཆ་ཚང་འབད་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ལུ་ གདོང་ལེན་བྱུང་ཏེ་འདུག། འདི་གིས་ གཙུག་སྡེ་གིས་ སོད་ཁྱིམ་གྱི་ མཐུན་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་ཏོག་ ཡར་དྲག་གཏང་དགོཔ་ཡོད་པའི་བརྡ་སོན་འབདཝ་ཨིན་པས།

ཞིབ་འཇུག་དང་འཁྲིལཝ་ད་ ལཱ་གཡོག་ནང་རོང་ཁའི་སོབ་དཔོན་གྱི་ ས་སོང་ཉུང་སུ་ཅིག་ལས་མེདཔ་འབད་ གསལ་བསྒྲགས་འབད་མི་ལུ་བལྟཝ་ད་ རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས་དང་ ཤེས་རིག་དང་རིག་རྩལ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཁག་གཉིས་ཆ་ར་གིས་ རོང་ཁའི་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་སོང་བརྡར་འབད་མི་དང་ སྤྱིར་བཏང་རོང་ཁའི་སོབ་དཔོན་ཚུ་གི་བར་ན་ གཅིག་འབད་བརྩི་འཇོག་འབད་དོ་ཡོདཔ་འབད་གསལ་སོན་འབདཝ་ཨིན་པས།

དེ་ལུ་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཅིག་གིས་ སབ་མིའི་ནང་ གཞི་རིམ་གཙོ་བོར་བཏོན་པའི་ སོང་བརྡར་མཇུག་བསྡུ་མི་འགོ་ཐོག་ཨིན་རུང་ གཡོག་ནང་འཛུལ་བའི་སྐབས་ ཧེ་མའི་རོང་ཁའི་སོང་བརྡར་ལས་རིམ་དང་གཅིག་སྦེ་བརྩིཝ་མ་གཏོགས་ རོང་ཁ་གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཨིན་ཟེར་ ཤེས་རིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་གིས་ཡང་མི་མཁྱེན་དོ་ཡོདཔ་འབད་བཀོད་དེ་འདུག།

གྲུབ་འབྲས་འདི་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ གཙུག་སྡེ་གིས་ རྒྱལ་འཛིན་ཞི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས་དང་ ཤེས་རིག་དང་རིག་རྩལ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཁག་དང་གཅིག་ཁར་ གནད་དོན་འདི་གི་སྐོར་ལས་ མཉམ་འབྲེལ་དང་ བརྒྱུད་འབྲེལ་ཚུ་འབད་དགོཔ་ཡོདཔ་འབད་ གསལ་སོན་འབདཝ་ཨིན།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

26

རྒྱབ་སོན།

• ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ལུ་ ཆོས་སྐད་དང་ རོང་ཁའི་སྡེབ་སོར་ནང་ བོ་སོབས་ཆུང་སུ་ཅིག་ཨིནམ་སྦེ་གསལ་སོན་འབད་དོ་ཡོདཔ་ལས་ ཆོས་སྐད་ཀྱི་སོང་ཚན་ཁ་སྐོང་བཀལ་དགོ་པའི་ཁར་ སུམ་ཅུ་པ་དང་རྟགས་
ཀྱི་འཇུག་པའི་ནང་དོན་ཚུ་ཡང་ཁ་སྐོང་བཀལ་དགོཔ་འདུག།
• དབྱེ་ཞིབ་ལམ་ལུགས་ནང་གཞི་རིམ་ཆུང་བ་ བོ་གསར་ལས་གསུམ་པ་ཚུན་གྱི་ དུས་རྒྱུན་དབྱེ་ཞིབ་
(CFA)འབད་ཐངས་ཀྱི་གནད་དོན་ཚུ་དངོས་འཐབ་ལག་ལེན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་རྒྱ་སྐྱེད་གཏང་དགོཔ་འདུག
• སོབ་གྲྭ་ནང་ལྷོདཔ་ད་ ལུས་རྩལ་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་བའི་ སོབ་སོན་ཚུ་ཡང་ འབད་དགོཔ་འཐོན་དོ་ཡོདཔ་
ལས་ ལུས་རྩལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་སོང་ཚན་བཙུགས་དགོཔ་འདུག།
• རོང་ཁ་སོབ་སོང་པ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ རོང་ཁའི་བརྡ་དོན་སོད་ལེན་འདི་འོས་འབབ་མེདཔ་ལས་ འདི་གི་ཚབ་ལུ་ ཨིང་སྐད་བརྡ་དོན་སོད་ལེན་གྱི་སོང་ཚན་བཙུགས་དགོཔ་འདུག།
• གཞི་རིམ་གོང་འོག་གི་ སྒྱུ་རྩལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་སོང་ཚན་ གཉིས་ཆ་རའི་ནང་དོན་དང་ སོང་ལཱ་ཚུ་ཆ་འདྲ་དོ་ཡོདཔ་ལས་ འདི་གཉིས་མཉམ་གཅིག་བསབ་དགོཔ་འདུག།
• ལས་འགུལ་ཐབས་ཤེས་འདི་ཡང་ སོབ་སོན་ཐབས་ལམ་ཅིག་འབདཝ་ལས་ སོབ་སོན་ཐབས་ལམ་གྱི་སོང་ཚན་ནང་བསབ་དགོཔ་འདུག།
• སོབ་སོན་སང་བ་དང་གཅིག་ཁར་ ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་ཡང་འབད་དགོཔ་ཡོད་མི་འདི་གིས་ སབས་གཅིག་ལུ་ ལཱ་ཁག་གཉིས་ལུ་ དམིགས་གཏད་བསྐྱེད་ནི་འདི་ ལཱ་ཁག་རྐྱབ་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ སོབ་སོན་དང་ ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ ལཱ་གཉིས་ཆ་རའི་ སྤུས་ཚད་ལུ་ཡང་ ཐོ་ཕོག་དོ་ཡོདཔ་འབད་ཐོནམ་ལས་ ལག་ལེན་ཞིབ་འཚོལ་འདི་ ཁྱད་རིག་ཉམས་མོང་དང་གཅིག་ཁར་འབད་ནི་འདི་ འོས་འབབ་མེདཔ་ལས་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་དགོཔ་འདུག།
• ཉལ་ཁང་གི་ཞབས་ཏོག་ལངམ་འབད་མེད་མི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ཡོན་ཏན་ལྷབ་སང་ལུ་ཡང་སབས་མ་བདེཝ་ཚུ་
འཐོན་དོ་ཡོདཔ་ལས་ ཉལ་ཁང་གི་ཞབས་ཏོག་ཡར་སེང་རྐྱབ་དགོཔ་འདུག
• གཞི་རིམ་གཙོ་བོར་བཏོན་པའི་ རོང་ཁ་གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་ སོང་བརྡར་འདི་གི་སྐོར་ལས་ གཙུག་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ལས་ཁུངས་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ མཉམ་འབྲེལ་དང་ བརྒྱུད་འབྲེལ་ཚུ་འབད་དེ་ ལས་རིམ་འདི་གི་ལྟ་བ་དང་དམིགས་ཡུལ་ཚུ་ སྤེལ་དགོཔ་འདུག།

RABSEL: The Centre for Educational Research and Development| Vol 26|No 3|2026

27

མཇུག་བསྡུ།

འབྲུག་གི་གཞི་རིམ་ཤེས་རིག་ལམ་ལུགས་ནང་ ལྕོགས་གྲུབ་ཅན་དང་ ཁྱད་རིག་ཅན་གྱི་ སོབ་དཔོན་ཚུ་བཏོན་ནི་ལུ་རོང་ཁ་གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་ ལས་རིམ་འདི་གིས་ ཕན་ཐོགས་འབྱུང་དོ་ཡོདཔ་འབད་ ཞིབ་འཇུག་ནང་ལས་ ཐོནམ་ཨིནམ་མས། མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་གིས་ སོབ་སོན་གྱི་ལྕོགས་གྲུབ་ལུ་ བོ་གཏད་མཐོ་དྲགས་འབད་གསལ་སོན་འབདཝ་མ་ཚད་ སོང་ཚན་དང་ལྷབ་སོན་གྱི་རིམ་པ་ཚུ་དང་ མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་ཞབས་ཏོག་ཚུ་ལུ་ཡང་ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ བསམ་པ་རོགས་ཡོདཔ་འབད་ཨིན་པས།

ཞིབ་འཇུག་འདི་གིས་ སོང་ཚན་ཚུ་དུས་ཚོད་ཀྱི་ གནས་སངས་དང་བསྟུན་ཏེ་ ནང་དོན་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཐངས་ཚུ་ སྒྱུར་བཅོས་དུམ་གྲ་རེ་ འབད་དགོཔ་ཡོདཔ་འབད་ཨིན་པས། དེ་མ་ཚད་ དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་ གཙུག་སྡེའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚུ་ཡང་ཡར་དྲག་གཏང་ནིའི་ས་གོ་ཡོད་པའི་ཁར་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གཙུག་སྡེ་གཞན་མི་དང་གཅིག་ཁར་ ལས་རིམ་འདི་གི་སྐོར་ལས་ རྗེ་སོར་འབད་ཚུགས་པ་ཅིན་ ལས་རིམ་འདི་ ཧེང་སྐལ་རང་ ཡར་དྲག་གཏང་ཚུགས་ནི་གི་གོ་སྐབས་འོང་ནི་ཨིནམ་འབད་གསལ་སོན་འབདཝ་མས།

ཞིབ་འཚོལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་འཁྲིལཝ་ད་ རོང་ཁ་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་ལས་རིམ་གྱིས་ གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་བརྒྱུད་དེ་ འབྲུག་གི་སྐད་ཡིག་དང་ལམ་སོལ་གྱི་སོལ་གྱི་ཁྱུན་ཚུ་ ཉམས་སྲུང་འབད་ཚུགས་པའི་སོབ་སོན་པ་ཚུ་བཏོན་ནིའི་ནང་ལུ་ ཕན་ཐོགས་སོམ་འབད་ར་འབྱུང་དོ་ཡོདཔ་འབད་ཨིན་པས།

རྒྱབ་རྟེན་དཔེ་ཐོ།

འབྲུག་རྒྱལ་འཛིན་གཙུག་ལག་སློབ་སྡེ། (༢༠༢༠)། *རྩོད་ཁ་གཏུག་ལག་གཞི་རིམ་གཞི་འཛུགས་ཤེས་ཡོན།* *ལས་རིམ་མཐའ་རྟེན་ཡིག་ཚ།* སྤྱ་རོ་ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

བསམ་གཏན་མཐར་ཕྱིན། རིན་ཆེན་ཆོ་དབང་། བཀྲིས་སྟོབས་རྒྱས།དང་ སྐལ་བཟང་རྡོ་རྗེ། (2020). *ཐུབ་རོ་ཤེས་རིག་* *མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་གཙུག་ལག་མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་ལས་རིམ་གི་ཁན་ཆུས་ཞིབ་འཇུག།* *རབ་གསལ།, 21*(1), 53-60. https://journal.pce.edu.bt/index.php/rabsel/issue/view/51/47

Adelowokan, O., & Ipingbemi, O. (2025). Transportation challenges and hostel conditions as determinants of undergraduates' academic performance in federal universities in Nigeria. *African Journal of Educational Management*.

Biggs, J. (1996). Enhancing teaching through constructive alignment. *Higher Education, 32*(3), 347–364. https://doi.org/10.1007/BF00138871

Bryman, A. (2006). Integrating quantitative and qualitative research: How is it done? *Qualitative Research, 6*(1), 97–113. https://doi.org/10.1177/1468794106058877

Creswell, J. W. (2009). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches* (3rd ed.). Sage Publications.

Dhendup, S., & Sherab, K. (2023). Exploring Bhutanese primary school teachers' technological knowledge. *Journal of Global Education and Research, 7*(2), 116–130. https://doi.org/10.5038/2577-509x.7.2.1213

Elliott, J. (1991). *Action research for educational change*. Open University Press.

Etor, C. R., Mbon, U. F., & Ekanem, E. E. (2013). Primary education as a foundation for qualitative higher education in Nigeria. *Journal of Education and Learning, 2*(2), 155–165. https://doi.org/10.5539/jel.v2n2p155

Kirkpatrick, D. L., & Kirkpatrick, J. D. (2006). *Evaluating training programs: The four levels* (3rd ed.). Berrett-Koehler Publishers.

McNiff, J. (2013). *Action research: Principles and practice* (3rd ed.). Routledge.

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2023). *Education at a glance 2023: OECD indicators*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/e13bef14-en

Sherab, K., Choden, T., & Dorji, K. (2019). Tracer study of Postgraduate Diploma in Higher Education (PgDHE) graduates. *Educational Innovation and Practice, 2*(1).

World Bank (2019). *World development report 2019: The changing nature of work*. World Bank. https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1328-3